

NAŠA LUČ

oktober 1997, letnik 46, številka 8

mesečnik za Slovence na tujem

NAŠA LUČ

Glasilo Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi za verska, kulturna in narodna vprašanja

Izdajatelj in založnik:

DRUŽINA, SI-1000 Ljubljana, p. p. 95.

Glavni urednik:

Janez Pucelj, Oberhausen, Nemčija

Odgovorni urednik:

Ljubo Bekš, Ljubljana

Uredništvo:

Naša luč

Poljanska c. 2, SI-1000 Ljubljana

tel.: 061/133-20-75

faks: 061/126-23-02

Uprava:

Krekov trg 1, SI-1000 Ljubljana,

tel. 061/313 241

NAROČNINA

(v valuti zadevne države):

Slovenija	2.000 SIT
Avstrija	200 ATS
Anglija	11 GBP
Belgija	690 BEC
Francija	106 FRF
Italija	24.000 ITL
Nizozemska	35 NLG
Nemčija	30 DEM
Švica	27 CHF
Švedska	130 SEK
Avstralija	26 AUD
Kanada	23 CAD
ZDA	20 USD

Naročnino lahko plačate pri poverjenikih ali pa direktno na upravo. Tolarski žiro račun: 50101 - 603 - 401025, DRUŽINA, d.o.o.,

s pripisom za Našo luč,

devizni račun: Nova Ljubljanska banka d.d., 50100-620-133 900-27620-118911/5.

Nove naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava.

Po mnenju Ministrstva za kulturo št. 415-147/94 z dne 23. 2. 1994 šteje Naša luč med proizvode, za katere se plačuje 5% prometni davek.

Oblikovanje: TRAJANUS, d.o.o., Kranj

Tisk: Tiskarna DAN, d.d.

Prva str. ovitka: Z. Podvinski: Buče

Druga str. ovitka: Z. Podvinski: Logarska dolina

Tretja str. ovitka: Z. Podvinski: Slap Rinka

Četrta str. ovitka: Z. Podvinski: Podstreški grad

Zdi se mi, da prav presojam, če med vami gledam tudi sodelavce in simpatizerje slovenskih župnij na tujem. Dobro vem, da mnogi ne morete redno prihajati k slovenskemu bogoslužju zaradi oddaljenosti, slabih vez ali nimate avtomobila, nekateri tudi že zaradi bolezni in ostarelosti. Vendarle vas vaše srce in vaše zanimanje tesno povezujeja z vsemi, ki na farah sodelujejo in se lahko redno udeležujejo maš ter srečanj po njih.

Župnije vodijo izseljenski duhovniki s pomočjo svojih sodelavcev. Največ izseljenskih duhovnikov je ostalo na eni župniji dolga leta in celo desetletja. Toda tudi duhovniki nismo "za zmeraj". V domovini mora vsako leto nekaj fara sprejeti spremembo v vodstvu župnije. Razporeja jih škof s pomočjo svetovalcev. Presojajo pa po potrebah in močeh. Tudi na nekaterih slovenskih župnijah po Evropi se je primerilo nekaj teh sprememb.

V Franciji je odšel v pokoj g. prelat Ignacij Čretnik, starešina med izseljenskimi duhovniki in najzaslužnejši mož za vzpostavitev pastoralne oskrbe Slovencev po vsej Franciji. V pokoj je stopil tudi g. Franjo Pavalec v Nici. Oba bosta še pomagala, vendar pastoralno odgovornost so morali prevzeti drugi. G. Silvester Česnik je sprejel nalogo delegata za slovensko pastoralo v Franciji in zastopa slovenske duhovnike in naše župnije pri francoski škofovski konferenci.

V Švici slovenski verniki še vedno ne morejo prav razumeti, da je odšel v domovino p. Damijan Frlan. Vsa skrb pastoralnega dela pade na pleča p. Roberta Podgorška. To je krepka sprememba, ki kaže na čedalje večjo skrb slovenskih škofov in vodstev redovnih skupnosti, ki nimajo na razpolago toliko duhovnikov, kolikor bi jih bilo potrebnih za dosedanjí razpored. Na novo morajo preudariti potrebe in presoditi moči svojih ljudi in odločiti. Včasih tako, da se zdi, da se neki fari godi krivica. V primeru Švice in pastoralne oskrbe Slovencev v njej je igralo pomebno vlogo drugo dejstvo, da namreč cerkve na zahodu nimajo več toliko denarja za vzdrževanje vseh dosedanjih postojank. Tudi to je zakoličilo neljubi razplet v tej državi.

V Berlinu je moral slovenski župnik sprejeti še pastoralno skrb za nemško farno, v kateri gostuje slovenska župnija. Vzrok je isti: pomanjkanje duhovnikov.

V Nemčiji je g. Alojzij Zaplotnik prišel na moje mesto v Oberhausen, mene pa škofje pošiljajo v München.

Kljub nerazumevanju je treba reči, da so verniki po vseh teh področjih sprejeli vse te spremembe razumno. Tudi duhovnikove moči so omejene in tako mora fara sprejeti odločitve škofov, ki prerazporejajo duhovnike ali pa morajo reči: ne gre več, nimamo duhovnika.

Da, tudi na tujem bomo čutili in bomo morali sprejeti stisko domače Cerkve in nositi njen križ. In kjer bomo na lastni skupnosti začutili, da ni več tako, kot je bilo, se bomo morali zavesti, da za nove duhovne poklice ni zadolžen samo škof, ampak jih mora izmoliti župnija iz svoje srede.

Janez Pucelj

Bilo je v maju... Tako se začnejo prvi verzi največje uspešnice skupine SLAPOVI in tudi ene izmed večjih uspešnic narodnozabavne glasbe v Sloveniji sploh

Slapovi z Dolenjske se zlivajo z glasbo

In res je bilo v maju, leta 1994, ko se je skupina po dveletnem nastopanju na festivalih prvič predstavila širšemu občinstvu v takrat zelo priljubljeni radijski oddaji Lojtrca domačih. Takoj je osvojila srca poslušalcev in v tistem mesecu gladko zmagala. Sledilo je povabilo za snemanje videospota za TV Slovenija, ki je bil proti koncu leta tudi premierno predstavljen na takratni videolestvici in tudi tam zmagal. Na najvišjem mestu se je obdržal skoraj dva meseca in postavil absolutni rekord v zbranem številu glasov. Izdali so tudi zgoščenko z vsemi festivalskimi uspešnicami, ki so nastale med letoma 1992 in 1994. To so nagrajene melodije z vseh pomembnejših narodnozabavnih festivalov (Vurberk, Števerjan, Graška Gora, Cerkevnik, Ptuj), katerih so se redno udeleževali in osvajali najvišje nagrade. Njihovi sta bili tudi zmagi za Naj vižo Slovenije 1993 in 1994. Kasneje niso več hodili na festivale, ker jim je bilo že kar nerodno, ker so povsod, kjer so se pojavili, zmagali in so raje prepustili prostor novim, še neuveljavljenim ansamblom.

"Kdo in kaj ste pravzaprav člani skupine SLAPOVI?"

"Skupino SLAPOVI sestavljamo: Jože PEČJAK, ki igra diatonično harmoniko in je edini izdelovalec harmonik pri nas, ki tudi igra pri ansamblu. Kitarist je Robi KUHELJ, sicer zaposlen v novomeški bolnišnici. Bobnar Marko MIRTič je strojni tehnik, zaposlen pri družbi za varovanje in ko boste tole brali, bo že par dni srečno poročen! Pevec Jože SKUBIC je zaposlen pri disciplinski komisiji na Slovenskih železnicah. Moj brat Martin ŠTIBERNIK je klavirist in obenem zadolžen za klavirsko harmoniko. Zdaj čaka na poziv za vojsko. Jaz, Gregor ŠTIBERNIK, igram bas kitaro in končujem študij arheologije. Vsi prihajamo z Dolenjske, midva z bratom Martinom sva doma v Šmarju-Sap, pevec Jože je iz Račne pri Grosupljem, drugi so iz Žužemberka."

"Kakšna je vaša glasba, po čem se razlikujete od drugih narodnozabavnih skupin?"

"Fenomen skupine SLAPOVI je predvsem v brisanju meja med zabavno in narodnozabavno glasbo. Najpristnejši pokazatelj uspešnosti je naša priljubljenost pri občin-

Župan Birkholz s skupino Slapovi in župnikom Dorijem

stvu. To je edina stvar, ki se je ne da kupiti, ponarediti, kjer ne moreš "blefirati". In veseli smo, da smo po petih letih še vedno zanimivi širokemu krogu poslušalcev in da nas predvsem v zadnjem času posluša čedalje več mladih. Tudi sami smo še mladi in glede na to, da poznamo in igramo tudi tujo in domačo popularno glasbo, se nam je zdelo samoumevno, da se z nekimi splošnimi kriteriji in normami ne bomo obremenjevali. Pesmi pišemo in skladbe igramo tako, kot sami znamo in čutimo. Tako nam je uspelo v narodnozabavni glasbi najti svoj izraz in svoj krog občinstva.

"Veliko skrb posvečate besedilom, ki so na videz preprosta. Opevajo vsakdanje življenje, ljubezen, delo, očeta, mater, jesen..., vendar imajo globlje sporočilo."

"Sami smo aranžerji, producenti in pisci tako besedil kot glasbe pri večini skladb. Že na samem začetku nam je bilo jasno, da če bomo hoteli resnično uživati v svojem delu, se bomo morali opreti na lastne sile. In prav je tako, saj le tako lahko skupina doseže svoj zven, svoj lastni izraz. To je, glede na to, da instrumentalni del sestavlja trio ali kvintet, pri domači glasbi še kako pomembno. Če tega nisi zmožen, se moraš zanesti na tekstopisca in avtorja glasbe, ki tako ali tako ponavlja dela še za kopico drugih in konča se tako, da kar naenkrat veliko skupin zveni zelo podobno in imajo sumljivo podobne si verze. SLAPOVI pa igramo tisto, kar smo sami naredili in hoteli s pesmijo povedati."

"Kje največ nastopate in kje bi si želeli nastopiti?"

"Največ nastopamo po Sloveniji, kjer smo med sezono vse konce tedna zasedeni. Vmes pa snemamo za nacionalni radio, televizijo in krajevne radijske postaje. Tudi v tujini smo že nastopili, vendar moram povedati, da nam je, žal, nekaj nastopov padlo v vodo, ker nam zaradi poklicnih obveznosti ni uspelo uskladiti terminov. Imeli smo nekaj nastopov v Italiji in v Avstriji, letos smo bili v Nemčiji. Resnično smo se razveselili povabila Slovenske katoliške misije v Berlinu, kjer smo igrali za binkošti. To ni bila le veselica, bilo je globoko duhovno doživetje. Z župnikom Dorijem smo hitro našli skupni jezik in dogovorili smo se, da bomo s petjem sodelovali pri maši, zato smo pripravili poseben program. Peli smo slovenske narodne, pa našo pesem, namenjeno očetu. Ravno ob tej pesmi se je marsikomu orosilo oko, kajti župnik je poudaril veliko vlogo očeta v družini, ki pa mu včasih posvečamo premalo pozornosti. Takrat smo začutili, kaj pomeni košček domovine, ki smo jo s pesmijo prinesli tamkajšnjim Slovencem. Pristen stik smo vzpostavili tudi kasneje, na družabnem srečanju. Nad našim nastopom v cerkvi in kasneje je bil zelo navdušen tudi župan berlinske občine Spandau Konrad Birkholz, ki nas je prišel pozdravit in se je zelo razveselil naše zgoščenke, ki smo mu jo podarili. Povabili so nas tudi v društvo Slovenija, pogovor z nami so posneli za odprti kanal berlinske televizije in za radio Multi-culti."

"Da ste v Berlinu navdušili, potrjuje dejstvo, da Slovenci, ki prihajajo na počitnice v Slovenijo, sprašujejo, kje igrate, da bi vas lahko spet slišali v živo."

"V Berlinu smo doživeli nekaj čudovitih dni in zadovoljni ter polni lepih vtisov odšli domov. Naši gostitelji so se res potrudili. Z velikim veseljem so nas vodili po mestu in nam pokazali nekaj njegovih znamenitosti. V Berlin se bomo še vrnil, prav tako pa se bomo rade volje odzvali povabilu katerekoli slovenske skupnosti v tujini. Smo že razmišljali, da bi poskusili organizirati več nastopov po Nemčiji, vendar je za nas same to prevelik zalogaj, ker je to povezano s prevelikimi stroški."

"Kakšna je razlika med igranjem doma in med Slovenci v tujini?"

"Ogromna! Doma se popoldne naložimo v kombi, se peljemo kakšno uro, dve do cilja, odigramo in zjutraj smo doma. Za tujino se je treba pripraviti. Že pot je dolga, toda vse je pozabljeno, ko te tam daleč od doma, utrujene

od vožnje, z veseljem, z iskrenim veseljem pozdravijo tam živeči Slovenci. Ta srečanja s Slovenci v tujini so nekaj enkratnega! Vsak stisk roke ti pove, da si iskreno dobrodošel in potrudijo se, da se počutiš kot doma. Zanima jih vse, od politike do kulture in veseli smo, če lahko prinesemo kakšno dobro novico od doma. Ko pa zaigramo, se ljudje še bolj odprejo. Vse nas z neko nevidno nitko poveže glasba, pesem, ples... Ljudje, ki so iz takega ali drugačnega razloga zapustili Slovenijo, se ob tem spominjajo svojih rojstnih vasi, potokov, gozdov, ozkih in blatnih poti, ki so zdaj asfaltirane. Spominjajo se svojih prvih ljubezni, pa tudi prvih razočaranj v tujini, ko so začutili, da tu le niso doma. Mi z odra to dogajanje še bolj živo občutimo, zato se še bolj potrudimo. Ljudje plešejo, pojejo z nami in vse obliva prijetna toplina, prijateljstvo. Vsi so dobre volje in po nastopu se je res težko posloviti. Tudi solze tečejo...

Doma pa se včasih ljudje ob mizah na kakšni veselici držijo tako klavarno, kot bi jim igrali mrtvaško koračnico. Kar sedijo, se ne pogovarjajo. Tako odtujeni so si nekateri, da te kar srce boli. Najraje bi jim z odra rekel: Dajte no, zaplešite en ples, pa boste pozabili na vsakdanje težave. Toda ne. Nekateri pridejo na veselico, da pač nekje prebijejo večer, nekaj popijejo, daleč od tega, da bi se sprostili. Ne slišijo ne glasbe, ne vidijo plesalcev, le natakaraica jih občasno zbudi iz njihovega zamaknjenja. Seveda niso vsi taki, hvala Bogu! Toda ob nastopih med Slovenci v tujini začutimo to razliko, ker se vsi sprostijo."

"Idej vam ne manjka. Mislim, da se na radiu že vrti nova skladba, morebitna uspešnica Črno laso dekle. Naj vam prinese srečo in uspeh!"

Pogovarjala se je Marinka Mošnik

Slapovi so nastopili v župniji sv. Elizabete v Berlinu.

Kdo je za napadi na nadškofa Rodeta?

Rojaki po svetu bolj od daleč spremljate dogajanje v naši skupni domovini Sloveniji. Kljub temu ste gotovo slišali za veliko zanimanje slovenske javnosti za novega ljubljanskega nadškofa in metropolita dr. Franca Rodeta, ki je po letošnji veliki noči v Ljubljani nastopil svojo službo. Njegove jasne besede in odločni nastop so slovenski katoličani sprejeli z velikim navdušenjem, uga-jale pa so tudi veliki večini tistih, ki se ne prištevajo h katoliškemu občestvu.

Sredi počitnic, v drugi polovici avgusta, pa je večina javnih glasil - od časopisov do radija in televizije - zlasti tistih, ki izhajajo še iz prejšnjega totalitarnega režima, povsem nepričakovano začela hudo napadati nadškofa in Cerkev na Slovenskem. Za povod jim je služila nadškofova pridiga na Brezjah, v kateri je na praznik Marijinega vnebovzeta med drugim govoril tudi o odločitvi za življenje in pri tem 55. člen slovenske ustave, ki dovoljuje splav, označil za sramoten. To, česar niso zmogli ne kuga, ne lakota, ne Turki, bomo Slovenci naredili sami - izumrli bomo, je poudaril.

Nadškofove besede je povsem naključno posnel snemalec slovenske televizije. Čez nekaj dni so se začeli napadi v časopisju, na radiu in televiziji. Povsem neutemeljeno in brez pravih argumentov, tako kot v času komunizma in partijske diktature. Pri njih je sodelovalo največ 20 do 30 ljudi, novinarjev in nekaterih "poklicnih" spisovateljev pisem bralcev in odmevov, čeprav bi radi ustvarili vtis, da se je proti nadškofu postavilo pol slovenske javnosti.

Po štirinajstih dneh so napadi nenadoma ponehali in neljube zgodbe bi bilo lahko konec. Ostaja pa vprašanje, zakaj takšen napad, čemu je bil namenjen in kdo ga je organiziral? Nekateri poznavalci slovenskih razmer menijo, da je pobuda prišla iz liberalne demokracije, in to od tistih političnih veljakov, ki jim ni do sporazuma o vračanju cerkvenih gozdov, o katerem sta se konec julija dogovorila predsednik vlade dr. Janez Drnovšek in nadškof dr. Franc Rode. Naslednji meseci bodo pokazali, ali imajo prav.

Janez Gril

Izjava slovenskih škofov

Ob nedavnih napadih na ljubljanskega nadškofa in metropolita dr. Franca Rodeta slovenski škofje izjavljamo, da je vsem katoliškim škofom po svetu na čelu s papežem zaupan isti zaklad vere. Tega oznanjamo in razlagamo "v ugodnih in naugodnih okoliščinah" (2 Tim 4, 2). Zato enih misli podpiramo nadškofa Rodeta pri zavzemanju za dostojanstvo človekove osebe in obrambi človeškega življenja od spočetja do naravne smrti ter pri odločnem prizadevanju za popravo v preteklosti storjenih krivic in zavarovanju Cerkve in vernih v naši družbi. Prepričani smo, da bodo vsi dobro misleči ljudje ob njegovih besedah iskali nove poti in združili svoje sile v pomoč mladim družinam.

Ljubljana, 8. septembra 1997

*dr. Franc Kramberger, mariborski škof,
msgr. Metod Pirih, koprski škof,
dr. Alojzij Šuštar, nadškof,
dr. Jožef Smej, pomožni škof,
msgr. Jožef Kvas, lj. pomožni škof,
msgr. Alojz Uran, lj. pomožni škof*

Tiha jasa

Žena je priganjala Tomaža dan za dnem, da mora z njo v mesto. Nakupiti morata ozimnico. Zdaj je najboljši čas. Če bosta šla nakupovat jutri, bo ozimnica slabša. Tisto najbolj sveže in sploh najboljše bodo ženske pokupile zagotovo že danes. In spet bosta, tako kot lani, dobila slabšo ozimnico. Pol jo bo morala zmetati proč, ostala pa se bo hitreje kvarila in po novem letu bosta brez hrane, in to samo zato, ker je njega, Tomaža, tako težko premakniti, ker vedno tiči v knjigah ali pa sanjari, medtem ko mora ona skrbeti za vse. Nič na svetu ni bilo Tomažu bolj zoprno kot hoditi od trgovine do trgovine in poslušati ženo, ki se je jezila nad trgovci, češ da povsod odirajo ubogega kupca. Zaradi tega morata obleteti toliko trgovin, da bi bil nakup zares dober in poceni. In kot nalašč se je vedno zgodilo, da je žena naslednji dan našla trgovino, ki je bila cenejša. In potem se je vedno odločila, da bosta naslednje leto bolj previdna in bosta obiskala več trgovin. Tomaž je potrpežljivo prenašal vročino dneva in težo nakupov ter si želel miru in tišine. Ko sta prišla domov, se je Tomaž pobral v dnevno sobo, žena pa je v kuhinji razkladala nakupljene stvari. Zaželel si je tisti trenutek tišine in miru:

"Tišina. Trenutek tišine potrebuje moj razum, moje srce. Trenutek tišine, ki je kot mir, kot šumljajoče pretakanje vode v potoku sredi polja. Moje srce potrebuje jaso sredi gozda, od hrupa zavarovano. Jaso potrebuje z nežno zeleno travo kot mehko preprogo. Tam bi srce obmirovalo. Prisluhnilo bi nežnemu valovanju vej mladih smrek. In potem bi se umirilo in bi zaslišalo pesem v sebi, pesem v tisti globoki kamrici, kamor vstopiš samo na sveti večer, kamor se zazreš le v redkih, po milosti božji danih trenutkih. Tako redko so posejani ti trenutki v človekovem življenju, da si jih vsak zapomni. Spominanje je kot blaga beseda, je kot blagoslov, je kot odmev, kot odsev pradačne sreče iz raja. Slišalo bi srce tisto čudežno pesem, ki jo sliši samo, če se potopi vase, če se poda v svoje središče. Tedaj začuti človek melodijo prvotne sreče. Do zadnje biti ga napolni. Človek ni srečen, temveč postane sreča. Ves zunanji svet s svojih hrupom, kričanjem in nemirom izgine. In ostaneš sam, s svojim srcem. V tišino in mir odzvanja le preprosta pesem stvarstva." Tomaž je polglasno zavzdihnil: "Kako si želim tega miru in tišine!" In je zazrt sam vase razmišljal naprej:

"Ti, Gospod si ta tiha jasa. Ti si ta oaza miru in tišine. Ni mi treba hoditi nikamor. Tu v meni je ta tiha jasa. Tu je lahen vetrič, v katerem mi šepetaš. Gospod, lepo je sedeti ob tebi, te čutiti in ti prisluhniti. Lepo je, četudi sediva brez besed. Tvoja bližina mi govori. Biti ob tebi. Poslušati tvojo navzočnost. Vpijati jo. Čutiti, da me sprejemaš. Lepo je. Moja tiha, zelena jasa, to si ti, moj Bog. Nemirna igla mojega kompasa se umiri le takrat, ko je usmerjena k tebi. Ti si moja zvezda Severnica. Gospod, ni mi treba hoditi nikamor. Tu si v tej sobi, tu med tem pohištvom in knjigami, tu med televizorjem in že nekoliko oguljenimi naslonjači. Vse je spet prav. Vse je na svojem mestu. Vse ima svoj smisel." Tomaž je našel tiho jaso. Bil je popolnoma pomirjen. Verjetno bi dolgo v večer obsedel na svoji tihi jasi, srečen, ker ob sebi čuti Boga.

Iz kuhinje se je tedaj zaslišalo hreščече petje enega od nekdanjih kraljev popevk. Vmes so ropotali lonci in žena se je jezila, ker ji je spet nekdo - se ve kdo - "pospravljaj" posodo. Tomaž se je ozrl na Boga, kot bi se opravičeval: "Ostani tukaj, Gospod! V kuhinji je preveč hrupno!"

Jože Urbanija

Rožnovenska Marija vabi k molitvi.

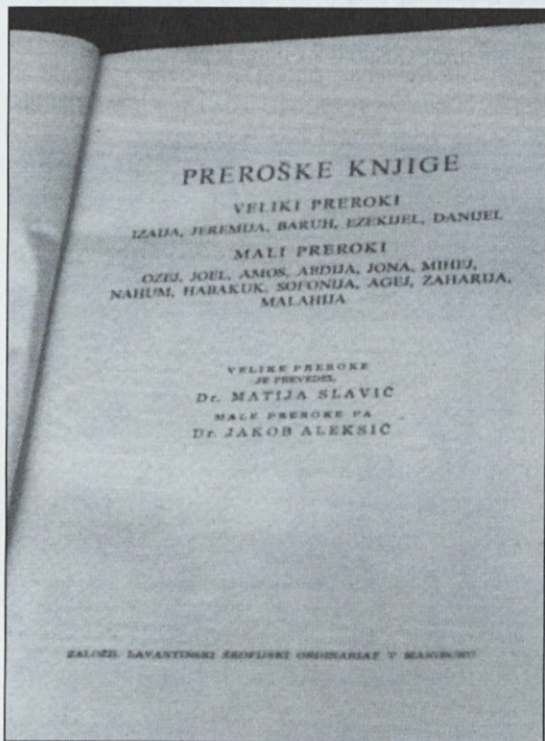
Sinoptični evangeliji

Kaj so evangeliji?

Evangeliji so zbirka štirih knjig, s katerimi se začenja Nova zaveza. Kot je Postava temeljno božje razodetje v Stari zavezi in srčika judovske vere, so evangeliji novozavežno razodetje in temelj krščanske vere. V primerjavi z drugimi svetopisemskimi deli, kjer je Bog neposredne pisce knjig navdihoval iz nam zavidljive bližine, nam evangelij s svojo pripovedjo o Jezusovem življenju, delu in nauku prinašajo čisto Božje razodevanje v osebi Jezusa Kristusa.

Zakaj sinoptični evangeliji

Evangelije so zapisali štirje pisci: Matej, Marko, Luka in Janez. Ko pozorneje beremo evangelije, opazimo, da so trije med njimi tako podobni, da se skoraj dobesedno ujemajo tako v vsebini in v razvrstitvi gradiva kot v samem načinu pripovedovanja. Četrti, Janezov evangelij, pa je svet zase.

Prvi prevod celotnega Svetega pisma za potrebe slovenskih katoličanov je oskrbel Jurij Japelj s sodelavci. Posamezni zvezki so izhajali v letih od 1784 do 1802.

Na to dejstvo so bralci in preučevalci evangelijev postali pozorni kmalu po njihovem nastanku. Da so lažje primerjali njihove skladnosti in razlike, so jih začeli pisati v vzporednih stolpcih, s tem pa se jih je prijelo ime sinoptični. Ta izraz namreč prihaja iz grške besede syn-opsys, ki pomeni hkrati gledati. Izraz sinoptični evangeliji torej pomeni pregledni ali soglašujoči evangeliji. Poleg tega je zanje značilno, da se v posredovanju Jezusovega nauka večinoma opirajo na Jezusova dela. Bolj kot Jezusov nauk nam posredujejo Jezusove čudeže, njegova dela in življenje. Na neki način so Jezusovi življenjepisi.

Matejev evangelij

V kanonu, seznamu novozaveznih knjig, je na prvem mestu Matejev evangelij. Imenuje se po bivšem carniku Mateju, ki ga je Jezus poklical za apostola, pozneje pa naj bi napisal ta evangelij. Ali ga je res zapisal on, ni gotovo, dejstvo pa je, da je od vsega začetka prav ta evangelij oblikoval miselnost kristjanov. Ker se je vse do II. vatikanskega cerkvenega zbora od vseh evangelijev največ bral pri bogoslužju, so ga začeli imenovati tudi Cerkveni evangelij.

Matejev evangelij najbolj poudarja resnico, da je Jezus prišel oznaniti nebeško kraljestvo, ki se uresničuje, kolikor živimo blagre, ki jih je Jezus izrekel v govoru na gori. Z življenjem, skladnim z blagri, nam je obljubljen okus nebeškega kraljestva že na zemlji in sama pot do zveličanja.

Markov evangelij

Drugi kanonični evangelij je Markov. Imenujemo ga po Petrovem spremljevalcu Marku, ki ni bil Jezusov učenec, apostol, ampak po vsej verjetnosti samo Petrov učenec. Da je evangelij pisal Petrov učenec, je mogoče sklepati tudi po tem, da je v njem Peter veliko bolj navzoč kot v drugih evangelijih. Lahko rečemo, da v Markovem evangeliju govori očividec Peter.

Ta evangelij je najkrajši. V zadnjem času je prišlo do velikih sprememb v oceni njegovega pomena in posledično do upoštevanosti pri bogoslužni rabi. V pomenu predvsem za to, ker je bilo zavrženo tisočletno mnenje sv. Avgušтина, češ da je Marko preprosto povzetek Mateja. Tekstna kritika je v zadnjih stoletjih prišla do ugotovitev, da je Markov evangelij prvi zapis

Filipi, kjer je Pavel ustanovil prvo cerkev na grških tleh

ustnega evangelijskega izročila. Ta se kaže v preproščini izražanja, "neizpiljenem" jeziku, povedih, ki še niso stilizirane. Vse govori o tem, da gre za prvinski zapis, s tem pa seveda za zapis, ki je dejanskim dogodkom najbližje.

Lukov evangelij

Tretji kanonični evangelij se imenuje Lukov. Ta je najdaljši od vseh. Ima sicer samo 24 poglavij, a kar 1.168 vrstic in je tudi vsebinsko najbogatejši. Lukov evangelij ima največ takega, kar nima noben drug. Zgradba je privzeta iz Markovega, to pa govori v prid Markovemu prvenstvu. V osnovo sta vpletena dva dodatka, ki jih imenujemo prva, mala, in druga, velika vključitev. Ta dodatka osnovo nadgrajujeta. V teh vključitvah je Luka opisal predvsem tisto, kar v drugih evangelijih ni. To je predvsem Jezusova ljubezen, pozornost do ubogih, Jezusovo razumevanje do grešnikov, do ponižanih in razžaljenih. To evangelist pojasnjuje in prikazuje predvsem s čudovitimi prilikami, ki jih najdemo samo pri njemu. Na primer božje usmiljenje v priliki o usmiljenem Samarijanu ter božje odpuščanje v priliki o izgubljenem sinu. To je evangelij božjega usmiljenja, božje dobrote, zlasti pa molitve, saj v njem Jezus moli največkrat.

V njem izstopa tudi veseljnost Kristusovega odrešenja. Jezus objema vse. V njegovem srcu je prostor za vse, posebej za grešnike, za odpisane, za ljudi, ki so zabredli.

Luka ni bil očividec stvari, o katerih je pisal. Prav to dejstvo ga je najbrž gnalo, da je iskal pri očividcih čim več

podatkov, ki so ga, podobno kot druge spreobrnjence, zanimali o Kristusu. Sam pravi, da je vse, kar je napisal, zvedel od prič, očividcev, ter vse natančno preveril in od začetka do potankosti zapisal, da bi se tisti, kateremu to knjigo posveča, neki Teofil, prepričal, da je vse, kar je slišal o krščanstvu, zanesljivo, da ni o Kristusu nobene izmišljotine.

Iztok Kržič

Kaj so Evangeliji?

Evangeliji so zbirka štirih knjig, s katerimi se začenja Nova zaveza. Kot je Postava temeljno božje razodetje v Stari zavezi in srčika judovske vere, so Evangeliji novozavežno razodetje in temelj krščanske vere. Za razliko od drugih svetopisemskih del kjer je Bog neposredne avtorje knjig navdihoval iz nam zavidljive bližine, nam Evangelij s svojo pripovedjo o Jezusovem življenju, delu in nauku prinašajo čisto Božje razodetje v osebi Jezusa Kristusa.

Zakaj sinoptični Evangeliji

Evangelije so zapisali štirje avtorji. Matej, Marko, Luka in Janez. Ko pozorneje beremo Evangelije opazimo, da so trije med njimi tako podobni, da se skoraj dobesedno ujemajo tako v vsebini in v razvrstitvi gradiva kot v samem načinu pripovedovanja. Tretji Evangelij, Janezov, pa je svet zase.

Na to dejstvo so bralci in preučevalci Evangelijev postali pozorni kmalu po njihovem nastanku. Da so lažje primerjali njihove skladnosti in razlike, so jih začeli pisati v vzporednih stolpcih, s tem pa se jih je prijelo ime sinoptični Evangeliji. Ta izraz namreč prihaja iz grške besede *syn-opsis*, ki pomeni hkrati gledati. Izraz sinoptični Evangeliji torej pomeni pregledni ali soglašajoči Evangeliji. Poleg tega je zanje značilno, da se v posredovanju Jezusovega nauka pretežno opirajo na Jezusova dela. Bolj kot Jezusov nauk, nam posredujejo Jezusove čudeže, Jezusova dela in Jezusovo življenje. Na nek način jim lahko rečemo Jezusovi življenjepisi.

Matejev Evangelij

V Kanonu, seznamu novozaveznih knjig, je na prvem mestu Matejev Evangelij. Imenuje se po bivšem cariniku Mateju, ki ga je Jezus poklical za apostola, pozneje pa naj bi napisal ta Evangelij. Ali ga je res zapisal on ni gotovo, dejstvo pa je, da je od vsega začetka prav ta Evangelij oblikoval miselnost Kristjanov. Ker se je vse do II. Vatikanskega Cerkevnege zbora od vseh Evangelijev največ bral pri ogoslužju, so ga začeli imenovati tudi Cerkevni Evangelij.

Sekovska (graška) škofija

Salzburški nadškof Gebhard (1060-1085) je pastoralne težave svoje obsežne nadškofije reševal s tem, da je v odročne kraje pošiljal pooblaščen generalne vikarje s škofovskim po-

svečenjem. Tako je bila npr. leta 1072 ustanovljena krška škofija. Toda salzburški nadškof je bil istočasno tudi svetni knez. Ozemlje svoje kneževine je moral braniti pred apetiti plemiških rodbin na tem območju. Nadškofu Eberhardu II. (1200-1246) so v tem pogledu veliko preglavic povzročali Babenberžani, ki niso skrivali teženj razširiti svojo oblast tudi na ozemlje salzburške nadškofije. Sistem lastniških cerkva, ki so jih svetni knezi ustanavljali na svojem ozemlju in k njim nastavljali duhovnike po svoji izbiri, pa je drobil duhovno oblast krajevnega škofa. Nadškof Eberhard II. se je zato odločil, da po vzoru svojega prednika Gebharda na skrajnem jugovzhodnem delu svoje nadškofije ustanovi novo "lastniško" škofijo. V ta namen je uporabil ustanovo korarjev v Sekovi (Seckau). Nadškof Eberhard je 22. junija 1218 izdal ustanovno listino in novi škofiji, skladno s cerkvenimi predpisi, določil majhno ozemlje ob štajersko-koroški meji v gornjem toku Mure. Za prvega sekovskega škofa je imenoval salzburškega prošta Karla iz Brež (1219-1230) in mu zaupal dolžnost generalnega vikarja za spodnjo Štajersko in za okrožje dunajskega Novega mesta. Njegov naslednik Henrik (1230-1243), pred tem je bil prošt pri Gospe sveti, je za svoj sedež izbral nadškofov dvorec pri Leibnitzu, ki je kasneje dobil ime Seggau.

Nova škofija vse do jožefinskih reform ni segala v slovenski narodnostni prostor. Prvotni zamisli cesarja Jožefa II., da bi vsaka dežela imela samo eno škofijo, se je uprl salzburški nadškof Hieronim Franc Colloredo (1772-1812), ker bi tako moral žrtvovati lavantinsko škofijo. Nasprotoval pa je tudi zamisli, da bi Gradec kot sedež škofije za celotno Štajersko istočasno postal sedež metropolije za notranjeavstrijske dežele. Nadškof

se namreč ni bil pripravljen odreči svoji metropolitni oblasti v deželah severno od Drave. Kompromisna rešitev iz leta 1786, da se meje škofij pokrivajo z mejami političnih okrožij, je sekovski škofiji dodelila graško in mariborsko okrožje. S tem pa je sekovska škofija postala izrazito dvonacionalna škofija (vanjo je bilo vključenih približno 200.000 štajerskih Slovencev), čeprav tega nemški oblastniki nikoli niso hoteli priznati.

Sekovski škofje dolgo niso bili naklonjeni prizadevanju lavantinskih škofov, da bi sedež škofije iz Šent Andraža v Labotski dolini prenesli v Maribor. Škof Otokar Attems (1853-1867) je leta 1858 le pristal na "salzburški dogovor" in lavantinskemu škofu odstopil mariborsko okrožje. V zameno je sekovska škofija dobila leobensko okrožje. Kljub Slomškovemu prizadevanju, da bi v lavantinsko škofijo prišli vsi štajerski Slovenci, je obveljalo Atemsovo vztrajanje na meji okrožij. V sekovski škofiji so še naprej ostale slovenske župnije Apače, Marija Snežna, Špilje (Spielfeld), Gomilica (Gamlitz), Lučane (Leutschach), Sv. Duh na Ostrem Vrh, Kapla, Arvež (Arnfels), Travniki (Wies), Ivnic (Eibiswald), Št. Lovrenc (St. Lorenzen) in Št. Ožbold (St. Oswald).

Do manjših sprememb meje sekovske škofije je prišlo po prvi svetovni vojni. 27. septembra 1923 je sekovska škofija izročila lavantinski škofiji v upravo župnije Apače, del cmureške župnije, župnijo Kapla in del župnije Sv. Duha na Ostrem Vrh, ki so z novimi državnimi mejami pripadle Jugoslaviji, od lavantinske škofije pa je prevzela župnijo Sobota pri Radljah.

Z dekretom konzistorialne kongregacije z dne 9. junija 1964 so bile nekdanje župnije sekovske škofije Sv. Duh, Kapla in Apače, ki jih je že od leta 1923 upravljal lavantinski škof, dokončno izločene iz sekovske in pridružene lavantinski škofiji.

V vrsti škofov posebej izstopata Martin Brener (1585-1615), ki je kot Hrenov (Ljubljana) in Stobejev (Krka) sodobnik odigral pomembno vlogo v času protireformacije in katoliške prenovne na Štajerskem, ter Roman S. Züngerle (1824-1848), ki je pod vplivom dunajskega apostola Hofbauerja temeljito prenovil svojo škofijo.

Avstrijska država štajerskim Slovencem v Avstriji nikoli ni priznala statusa manjšine. Tega statusa Slovenci niso dobili niti v Cerkv. Sekovska škofija je v uradnih državnih in cerkvenih dokumentih vedno bila in tudi še je strogo nemška.

France M. Dolinar

Ura resnice - ura za demokracijo

V vsaki demokratično urejeni državi je javno mnenje pomemben politični dejavnik. Politiki ga upoštevajo, in če se nepolitične organizacije, društva in druge skupnosti za kaj zavzamejo, to ni brez posledic za politiko. V slovenski zgodovini, predvsem novejši, se je že nekajkrat zgodilo, da so slovenski razumniki, kulturniki, pisatelji, predstavniki Cerkve in drugi vplivni ljudje morali "zaropotati", ker uradna politika ni bila sposobna, da bi branila resnične interese slovenskega naroda. Tako je bilo predvsem v Jugoslaviji, kjer je politiko vodila partija iz Beograda. Slovenski politiki so bili pokorni partiji in so resnične narodne interese branili slovenski pisatelji in drugi razumniki.

Nekaj podobnega se je spet zgodilo letos s pismom 31 slovenskih razumnikov, ki je bilo objavljeno v prvi polovici julija. V Sloveniji se že dalj časa utrjuje prepričanje, da naša mlada država zaostaja na poti demokratizacije. Še pred leti so mnogi zahodni opazovalci poudarjali prednosti, ki jih ima Slovenija v primerjavi z drugimi vzhodnoevropskimi državami: boljše gospodarstvo, manjšo brezposelnost, državno in pravno ureditev, ki je blizu demokratičnim, če že ne sploh demokratična. Toda v zadnjem času so druge vzhodnoevropske države Slovenijo že v marsičem prehiteli. Razlog je predvsem v tem, da v Sloveniji stare komunistično navdahnjene politične sile po zadnjih dveh volitvah izredno močne in obvladujejo skoraj vsa področja državne uprave, gospodarstva, javnih glasil in šolstva. Stara komunistična miselnost se celo krepi in tako država ne napreduje v smeri demokratizacije.

Zgovoren primer tega zaostajanja je denacionalizacija. Med osnovnimi načeli sodobne demokratične in liberalne države je spoštovanje lastnine. V komunizmu pa je bilo ravno nasprotno. Država je zelo samovoljno razpolagala z lastnino državljanov. Kadar koli se je pokazala kaka potreba, je ljudem čisto preprosto vzela njihovo zemljo ali kako drugo lastnino in jo podržavila. Odplačevala je smešno nizke odškodnine, če jih je sploh odplačevala. Posebno rada pa je jemala imetje

Cerkvi. Demokratične stranke so takoj po prevzemu oblasti izdale zakon o denacionalizaciji, ki bi naj nekdanjim lastnikom, tudi Cerkvi, njihovo zaplenjeno ali kako drugače odvzeto lastnino vrnil. Toda po več desetletjih je tako vračanje težko, ker prvotnega stanja ni več, ampak je na odvzetem zemljišču bilo že marsikaj pozidano ali pa so odvzete in zaplenjene tovarne in drugo imetje bile bistveno spremenjene, pojavili so se novi lastniki itn. Zato je razumljivo, da denacionalizacija poteka počasi. Toda to niti ni najhujše. Huje je to, da si stare politične sile, predvsem stranke, ki so naslednice komunistične stranke, denacionalizacijo zavirajo in hočejo zakon o denacionalizaciji spremeniti. Ustavno sodišče je moralo že nekajkrat razveljaviti te pobude in zakone, ki so denacionalizacijo ustavljali, vendar stare sile ne odnehajo.

Denacionalizacija je seveda samo en primer zaostajanja demokratizacije v Sloveniji. Podobne stvari se dogajajo tudi na drugih področjih. Slovenska država še ni uredila položaja Katoliške cerkve. Vse sosednje in druge nekdanje komunistične države so že sklenile vsaj delne sporazume s Svetim sedežem, ki lahko edini zastopa Cerkev. Hrvaška ima sklenjene že tri mednarodne sporazume s Svetim sedežem, Madžarska je s Cerkvijo dosegla za Cerkev izredno ugoden sporazum glede vračanja imetja in financiranja njenih dejavnosti, četudi je zdaj na Madžarskem socialistična vlada nekdanjih komunistov. Poljska je sklenila s Cerkvijo konkordat, čeprav ga poljski parlament še ni dokončno potrdil (ratificiral), Češka in Slovaška take sporazume pripravljata, samo Slovenija ni v tem pogledu naredila ničesar, ampak je bilo štiriletno pogovarjanje med državo in Cerkvijo povsem neuspešno.

Zahodne države so v začetku poletja dale Sloveniji resen opomin s tem, da je niso sprejele v vojaško zvezo NATO. Slovenska vlada, vladajoče leve stranke, ki so za to stanje odgovorne, in javna glasila, ki jih vlada nadzoruje, so se seveda sprenevedali in niso hoteli javno priznati, kaj je v ozadju zavrnitve Slovenije. Zato so to morali slovenskemu javnemu mnenju povedati slovenski razumniki. Dejstvo, da časopis Delo ni hotel njihove izjave objaviti drugače, kakor plačani oglas, pove vse o svoji usmeritvi in samo potrjuje, da imajo slovenski razumniki prav, potrjuje pa tudi, da neprijetna resnica boli. Toda resnica je resnica in samo ona nas lahko osvobodi.

Anton Stres

"Slovenec je bil in je še vedno cenjen in spoštovan - kot delavec, kot sosed, meščan, državljan."

Kot slovenski izseljenski duhovnik v flamskem delu Belgije in na Nizozemskem se v Naši luči oglašam prvič. Prav prisrčen pozdrav vsem bralkam in bralcem naše revije. V seznamu naših duhovnikov me tiskajo le eno leto. Moje ime so omenjali tudi naši vrli poročevalci iz Belgije in Nizozemske. Marsikdo me je že vprašal, zakaj tudi jaz česa ne napišem v Našo luč. Pravijo, da je vsak začetek težak. Le prvi skok v vodo je potreben, potem pa te že vleče. Ko se bomo nekoliko spoznali, si bomo imeli večkrat kaj lepega povedati. V družini bralcev in dopisovalcev imamo pač dolžnost sodelovati vsi, se med seboj obdarovati, razveseljevati, obveščati, bogatiti. Tvorci družinske sreče in zadovoljstva so v glavnem znotraj družine same. Nihče ne bo mogel našega glasila narediti privlačnega, lepega, bogatega, če za to ne bomo poskrbeli prav vsi. Moram se torej opravičiti, ker nisem tudi jaz kot duhovnik že prej vsaj na kratko poročal o mnogih lepih dogodkih, ki so se vrstili v našem delu slovenskega sveta. Vendar, čemu bi se pridruževal ljudem, ki pogosto raziskujejo vzroke zamujenega v preteklosti, medtem pa jim dragoceni sedanjí trenutek, ki nam je dan, izginja v preteklost, ne da bi ga zajeli v dar ljubezni za Boga in človeka?! - "Gospod župnik", torej na delo!

Ne bom pisal velikih zgodb, le nekaj sličic bi rad prikazal tako nekako kot v reportaži ob diapozitivih. Mi bo uspelo? Poskusil bom narediti, kar morem in znam, vi pa ne bodite prestrogi kritiki. Kar bom povedal, prihaja namreč od srca - za vas.

Predstavitve: Rojen v družini s 14 otroki leta 1944 v župniji Radovica v Beli krajini. Mašniško posvečenje mi je leta 1971 podelil ljubljanski nadškof dr. Jožef Pogačnik. Kaplan 5 let: v Ribnici, Šentjerneju, Moravčah, Predvoru. Župnik: 13 let v Starem trgu ob Kolpi, skoraj 6 let v Jaršah pri Domžalah. Dejavnosti: ob dušnopastirskih: "gradbeništvo" - obnavljanje in gradnja: cerkve, žup-

nišča. Hobi: učenje tujih jezikov. Posebna ljubezen: ob izdatni pomoči duhovnosti gibanja "Marijino delo" - živeti in delati v popolni edinosti s svojim škofom za Cerkev - po vodilu: "vedno, takoj, z veseljem, kadarkoli in kjerkoli me krajevna ali vesoljna Cerkev potrebuje."

Sedanje poslanstvo: Slovencem v belgijskem Limburgu in na Nizozemskem, ki ostajajo zvesti svetim verskim in kulturnim izročilom slovenstva, omogočiti doživljati te vrednote v bogoslužju, jeziku, glasbi, kulturni razsežnosti svoje ali svojih prednikov "stare domovine".

Moje osebno družinsko in duhovno ozadje, ki mi pomaga ohranяти istovetnost, posebej zaznamovano z vedrino in optimizmom: skupnost duhovnikov: slovenskih v domovini in v Evropi, trenutno pa tudi belgijskih, med katerimi živim in delam; pa tudi skupnost rojakov, razkropljena med razdaljami 250 km v obeh državah.

Vmesno pojasnilo in razmišljanje: Kdo nam duhovnikom sme poodčitati, če imamo kdaj kakšno lastno miselno igro? Imamo tudi svoj značaj, osebno in službeno preteklost, izobrazbo, izkušnje, navade... Ljubi Bog si je v svoji stvariteljski domišljiji zamislil nešteto enkratnosti, tudi med sinovi in hčerami, in take nas ljubi, prenaša, tudi uporablja za svoje delo. Take nas je Kristus poklical, zaznamoval ter nas po Cerkvi pošiljal, ne glede na akademske ali hierarhične naslove.

Ko sem začel pisati "pismo župnika", sem se kar nekoliko nasmehnil. Da, 20 let sem bil župnik. Ta beseda med ljudmi v Sloveniji označuje božjega poslanca, duhovnika, očeta župnijske družine božjih otrok. Škof ali

Med zaključnim večerom šolskega leta so začetniki dopolnilnega pouka v Maasmechelenu zaigrali "Rdečo kapico".

njegov zastopnik ga umesti v določeno župnijo in mu tako zaupa del svoje škofije, da tam opravlja duhovniško, učiteljsko in pastirsko službo. Župnik se ob tem imenu svojega poklica vedno znova zaveda svojega svetega poslanstva.

Kaj pa je "narobe" med izseljenci? Tam nismo pravi "župniki". Nekje nas kličejo "gospod duhovnik", "gospod kaplan", tako nekako kot po svetu bolniške, vojaške, ladijske ipd. Navadno nas nihče ni umestil za določeno ozemlje. Noben ne more z gibom roke nakazati zemeljske razsežnosti: "Tukaj sem jaz poslan za župnika." Za nas velja: "Tukaj..., in naslednjih 100 ali 1000 km..." Duhovniško srce in pastoralna skrb se nam ne smeta in ne moreta ustaviti "tamle do one ceste, pa do onega potoka... Do tjakaj sega moja." Med skoraj neskončnimi kilometri v mislih iščemo, obiskujemo in molimo z dragimi rojaki, ki so po nekem človeškem redu zaupani naši skrbi, katerim smo poslani, da jim služimo. Veselimo se slehernega od njih, ki pride k slovenski sveti maši. Ah, ti sveti in dragoceni trenutki! Da se ti srce razneži in zapoje od hvaležnosti Bogu! Ne vem zakaj, toda pogosto si kdo skrivoma obriše solzo sreče. V razsežnostih in morda hladnosti tujine smo za trenutek doma. Naša ljubljena domača beseda, naša bogoslužna pesem, ki v Evropi nima primere. Naša pobožnost, prisrčnost, preprostost, gostoljubnost ob srečanjih v tej ali oni cerkveni dvorani po končani sveti maši... Tako prisrčne velikonočne žegne imamo samo mi. Take velikonočne procesije kot naši Slovenci in prijatelji na Nizozemskem v Heerlenu, ob sodelovanju kraljevske godbe nima cel Benelux, pa morda še katera mogočna država zraven. Ponosen je lahko slovenski človek. Smo številčno majhna, a kulturno, liturgično, glasbeno močna posebnost in obogatitev ljudstvom, ki so nas pred desetletji, nekatere že pred sedmimi, sprejela medse.

Dragi prijatelji Naše luči, prijatelji poročil o življenju in delu Slovencev po svetu! Še bi kramljal z vami. Če ste za to, se bom spet oglasil, saj bi bil moj veliki prednik in prijatelj ter zvesti sodelavec našega lista, pokojni mons. Vinko Žakelj razočaran, da njegov naslednik kar molči.

Božji in medsebojni mir ter ljubezen - v župnijah, na misijonih, v družinah, društvih in v dušah posameznikov voščim prav vsem in vsakemu posebej!

Vaš Lojze Rajk, slovenski izseljenski duhovnik na severozahodu - v srcu združene Evrope

Novo pri založbi Družina

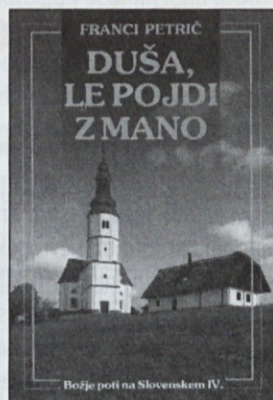
Franci Petrič

Duša, le pojdi z mano I., II., III., IV.

S četrtem zvezkom (v pripravi je že zadnji, V.) je založba Družina dopolnila bogato zbirko opisov, podatkov in praktičnih napotkov o romarskih poteh na slovenskem narodnem ozemlju. Bogata vsebina, veliko barvnih fotografij, primeren format in kvaliteten papir dajejo delu težo pomembne priče, ki bo zanamcem še dolgo razkrivala stanje te slovenske kulturne dediščine na pragu tretjega tisočletja.

Zbirko priporočamo vsem: mladim in starim, preprostim in izobraženim, romarjem in popotnikom. Je žlahtno darilo prijateljem in znancem doma in po svetu.

Vsaka knjiga 184 strani, 130 barvnih fotografij; cena I. 2.750, II. 2.750, III. 3.150 in IV. knjige 3.360, ob nakupu vseh štirih je cena le 9.450 tolarjev.

p. Odilo Hajnšek, P. Ciril A. Božič, Tomaž Lauko

Marija Pomagaj na Brezjah

Avtorji knjige o osrednjem slovenskem romarskem središču nam z

izbranimi besedami in barvnimi fotografijami prikazujejo to priljubljeno slovensko božjepotno baziliko, njeno milostno podobo in pomembnejše romarje. Knjiga večjega formata, tiskana na boljšem papirju, je lep romarski spomin, primerno darilo ob številnih priložnostih družinskega življenja in dragoceno darilo Slovincem po svetu.

72 strani, 2.520 tolarjev

Delo, petek, 11. julija 1997

Ura evropske resnice za Slovenijo (II. del)

VII.

Slovenska kultura je od svojih začetkov splet sprejemanja evropskih in razvijanja izvirnih duhovnih silnic. Prav zaradi tega dejstva smo Slovenci v 20. stoletje vstopili kot formiran evropski narod. V območju kulture se je v težkih zgodovinskih razmerah vzdrževala nacionalna identiteta, izvirna slovenska umetnost in mišljenje srca kljub takšnim razmeram dosegali najvišje, evropsko primerljive dosežke.

V represivnih obdobjih prve Jugoslavije se je slovenska identiteta, z njo pa svoboda duha in prostosti obdržala prav znotraj kulture in se iz nje širila v družbo. Disidentska misel se je v socializmu vzdrževala kot kulturna formacija, nazadnje je iz nje izšel slovenski nacionalni program, dolgoročno formuliran v 57. številki Nove revije. Tako je kultura posebej v osemdesetih letih prešla iz faze kritiziranja družbe v svojo stvariteljsko fazo: širila je prostor svobode, utemeljevala občečloveško in nacionalno zavest, globalno artikulirala politične cilje demokracije in osamosvajanja ter se vzpostavljala kot integracijska energija družbe, s tem pa tudi kot osmislitveni temelj prihajajoče države. Eden od vodilnih motivov za nastanek samostojne države je bila prav ohranitev slovenske kulture, ki je po svoji izvirnosti od vsega začetka evropska.

Po osamosvojitvi je bilo naravno pričakovati, da bosta kultura in celotno duhovno področje zaživel razbremenjeni državotvorne funkcije in se uskladili z lastnimi zakonitostmi. Oblastna politika je sprva res pristala na znani model državne distance do umetnostnih in kulturnih "sporoči", odrekla se je tudi nekdanji totalitarni instrumentalizaciji kulture, vendar je celotno sfero porinila na megleni rob družbenega obzorja in jo tam razbila na posamezne delčke, stroke, predale, namesto da bi se slovenska družba, ustvarjalno utemeljevala na njenih izročilih. Dosegla je drastično zmanjšanje njenega vpliva na oblikovanje duha časa in družbenega smisla.

Nič nenavadnega ni, da je obsežno poročilo, ki ga je skupina tujih izvedencev napisala za Svet Evrope o razmerah na področju kulture v Sloveniji, precej kritično. Kritika leti predvsem na to, da se od socialističnih

časov v obravnavi in organizaciji kulture ni spremenilo nič bistvenega. Omenjene so tudi protestne izjave pisateljev, prav tiste, ki so jih v slovenskem tisku smešili in napadali. Simptomatično je, da poročilo ni bilo prevedeno in dostopno javnosti. Tudi to je eden od dokazov za naše samozadovoljno vegetiranje, ki se noče soočiti z evropskimi pogledi.

VIII.

Ob vsem opisanem in ob odsotnosti sleherne kvalificirane kritike - če izzamemo nekaj javnosti malo znanih posegov opozicije v parlamentu - ni naključje, da so pridruževanje Slovenije Evropski zvezi vodili in izvajali povsem nekompetentni ljudje. Vlada in parlament pri vključevanju v mednarodne tokove nista znala uporabljati načel evropske diplomacije, ki vsebujejo seveda dosledno in trdo pogajanje za uveljavljanje slovenskih interesov, temveč sta uporabljala balkanske prijeme izigravanja, šarlatanskega improviziranja in goljufivih obljub. Proti tistim, ki so takšne balkanske metode kritizirali, so se v javnosti sprožale neokusne gonje. Kritiki vladnih balkanskih diplomatskih prijemov niso nasprotniki resničnega in vsebinskega vključevanja v Evropo. Nasprotno je res: tisti, ki vztrajajo pri dosedanjih metodah v notranji, gospodarski in zunanji politiki, so resnični nasprotniki vsebinskega vključevanja v Evropo.

Predsednik vlade nas je s svojimi ekipami pripeljal v položaj, da moramo izpolnjevati pogoje, ki jih Evropska skupnost ne zahteva od nobene druge pridružene članice. Ti pogoji so vsebovani v zdaj končno znanem "španskem kompromisu", ki ga je vlada tako dolgo skrivala pred javnostjo. Slovenija je po tem kompromisu postavljena v izjemno podrejen položaj: Vlada nas je s svojo nekompetentnostjo, s svojim mečkanjem, prikrievanjem in manipuliranjem javnosti pripeljala pred izvršeno dejstvo in v položaj, ko za Slovenijo ni dobra nobena od rešitev.

Ob tem je treba povedati, da je slovenska država močno zanemarila skrb za manjšine in izseljence. Slovenska manjšina v Italiji na primer preživlja eno najtežjih kriz v svoji zgodovini, zlasti po krivdi katastrofalne gospo-

darske in ideološko ločevalne politike po diktatu ljubljanskih nekdanih in še zmeraj delujočih partijskih gremijev. Slovenci po svetu, ki so se med časom osamosvajanja zblížali in začeli presegati politična razhajanja, so spet razdeljeni, politika Slovenije razkol kvečjemu pogloblja. Svetovni slovenski kongres, ki je bil veliko upanje v združevanje energij, životari.

Podpisniki menimo, da moramo v Evropsko zvezo vstopiti po evropskih demokratičnih standardih, izkazovati pa jih moramo tudi v notranjepolitičnem življenju. To seveda ne bo mogoče, dokler se bo stanje, kakršno imamo v politiki, upravljanju države, sodstvu, gospodarstvu, medijih in kulturi, generiralo iz kontinuitete s totalitarnim režimom.

IX.

V Sloveniji je bilo po vojni brez sodnih procesov pobitih več kot 10.000 ljudi. Po ocenah parlamentarne preiskovalne komisije je šlo skozi politične sodne postopke in procese 28.000 državljanov. Poleg tega je bilo izvensodno poslanih na prisilno delo več tisoč državljanov ker so "ljudski odbori" imeli pravico izrehati prostostne kazni do treh let. 200.000 državljanom je bilo odvzeto premoženje. Brez sodnih sklepov so bile iz obmejnega pasu izseljene družine, ki jih je Komunistična partija ocenila kot politično nezanesljive. Po istem postopku so izključevali iz srednjih šol dijake in jim preprečevali študij na univerzi. Mnogo strokovnjakov od podjetij do univerze, je ostalo brez službe zaradi političnih verbalnih deliktov. Po vojni je bilo v montiranih procesih zaprtih več kot 200 duhovnikov. Nemalo pisateljev, publicistov in novinarjev se je zaradi svojega pisanja znašlo v zaporu.

Za povojno politično nasilje, med katerim so bili storjeni celo izraziti zločini, vse do danes niso bili imenovani krivci, krivice niso bile popravljenе tako rekoč nikomur. Še več: nekatere povojne zločine nad lastnim prebivalstvom celo javno zagovarjajo in jih označujejo za nujna ali celo domoljubna dejanja. Montirani politični procesi, od najbolj znanih do manjših, niso bili razveljavljeni. Kar se dogaja na tem področju, je na robu pameti: po krivem obsojeni ljudje morajo danes, če se hočejo oprati "krivde", sami dokazovati svojo nedolžnost.

X.

Slovenska država na tem področju v sedmih letih ni storila ničesar. To je slaba legitimacija za slovensko evropsko pot. Enako pogubno kot za naše evropske povezave je opisano stanje tudi za demokratično življenje naše republike. Demokracije ni mogoče graditi na laži in prevari. Med državljani, ki vse bolj brez upa čakajo na korenite spremembe in dinamičen razvoj, se širita malo-dušje in nezaupanje v demokracijo. Relativno liberalnost zadnjih let jugoslovanskega tako imenovanega samoupravnega socializma in pa dejstvo, da je prehod v demokracijo tekel hkrati s tveganim procesom osamosvajanja, sta vodilni strukturi prejšnjega režima omogočila, da je preživela tako personalno kakor po metodah dela. Perspektivne postkomunistične države, ki demokracijo jemljejo zares, so z deklarativnimi dejniji in normativnimi lustracijskimi akti pretrgale s kontinuiteto totalitarnega režima. Tudi zato, ker se to v Sloveniji ni zgodilo, smo zašli v popolno relativizacijo, z njo pa v blokado političnega življenja.

Vsaj ob zadnjih dogodkih ob Natu in Evropski zvezi, ob kritičnem pisanju evropskega demokratičnega tiska, zlasti pa ob vse vidnejši notranjepolitični in gospodarski krizi bi morala za Slovenijo nastopiti ura resnice. Nastopiti bi moral tudi čas za sprostitev in deblokado našega političnega dogajanja. Temeljni pogoj za to je, da se izreče razločna obsodba prejšnjega režima in da se začnemo vsi vesti po pravilih evropskega demokratičnega življenja.

Prepričani smo, da moramo končno v naši državi z deklarativnimi in normativnimi akti jasno in nepreklicno presekati popkovino, ki nas veže s totalitarnim sistemom.

XI.

Sedem let po prvih demokratičnih volitvah in šest let po osamosvojitvi je bil potreben širši uvid v nerazveseljivo stanje slovenskega duha, ki je pripeljalo do kritičnega stanja slovenske demokracije. V tem uvidu ni bilo mogoče zajeti vseh žgočih vprašanj, denimo zaščite okolja in kulturne krajine, kmetijstva, zdravstvenega in socialnega varstva ter še marsikaterega področja, kjer je stara miselnost v novi preobleki povzročila škodo, zastoj in blokado. Kljub temu smo navedli dovolj razlogov iz katerih jasno izhaja, da sedanje stanje zahteva koreni-

to spremembo. Menimo, da se morajo vse tri veje oblasti, torej politične stranke na oblasti in v opoziciji, vlada, predsednik države, sodstvo, ob njih pa organizirani delodajalci in delojemalci, mediji in vsa slovenska javnost soočiti z dejanskim sedanjim stanjem, premisliti dosedanjí razvoj in se odločiti, kako naprej. Po našem mnenju je najmanj, kar je treba storiti, naslednje:

Slovenski parlament naj sprejme javno in slovesno izjavo, s katero se bo demokratična Republika Slovenija na deklarativni ravni jasno in nedvoumno izrekla za prekinitev s prejšnjim totalitarnim sistemom in njegovo prakso, ki se nadaljuje v slovenski tranzicijski dobi. V izjavo je treba v skladu z evropskimi kulturnimi in političnimi načeli zapisati, da je bil prejšnji režim obsojanja in prezira vreden, ker je zaradi svoje protidemokratske narave teptal človekove pravice in temeljne svoboščine. Izjava med drugim razloči partizanski narodnoosvobodilni boj proti okupatorju od komunistične revolucije kot uzurpacije absolutne oblasti Komunistične partije, kateri nasledniki še danes ideološko in dejansko pretvarjajo upor proti okupatorju v instrument podaljševanja preteklosti.

Ko bo to nujno dejanje opravljeno, bo treba:

- urediti odnos do totalitarne preteklosti, se pravi jasno obsoditi poveljne zločine, imenovati institucije in osebe, ki so jih odredile, ter popraviti krivice, kolikor je mogoče, vrniti dobro ime vsem žrtvam političnega zatiranja, sestaviti seznam vseh žrtev, kulturno označiti vsa množična grobišča in objaviti vse izsledke;

- razveljaviti vse politične sodbe, vse sodbe po členih o sovražni propagandi in verbalnem deliktu, ne da bi po totalitarnih zakonih obsojeni morali za to prositi;

- uresničiti ideje in zahteve slovenske ustave glede pristojnosti posameznih, z ustavo določenih vej oblasti ter njihovih insticij. To pomeni, da je treba uveljaviti sankcije zoper tiste, ki ne spoštujejo meja svojih pristojnosti. Dograditi je treba institucije pravne države, ki bo zagotavljala spoštovanje ustave in zakonov;

- brez odloga pravno razčistiti postopke in mahinacije v obdobju "tranzicije", kar je eden temeljnih pogojev za uveljavljanje in uresničevanje pravne države v Sloveniji. Na tem primeru mora slovenska država ugotoviti svoje lastne pomanjkljivosti in se istočasno spoprijeti z nesnažno prakso ljudi kontinuitete, ki so svoj nekdanji

politični monopol v procesu lastninjenja transformirali v monopol kapitala. Ljudstvo temu pravi kraja. Pri tej zahtevi ne gre za abstraktno pravičnost ali kaznovavno politiko, temveč za vzpostavljanje temeljev demokracije ter pravne in socialne države;

- ustvariti zakonske mehanizme in ozračje solidarnosti s tistimi državljani, ki so se v prehodu brez svoje krivde znašli v materialnih težavah in na družbenem obrobju;

- brez odloga pospešiti in dokončati denacionalizacijo po veljavnih zakonih, s Cerkvijo pa skleniti evropsko primerljiv sporazum o lastninskih in odškodninskih vprašanjih;

- glede na opisano stanje medijskega prostora je nujno, da Slovenija namesto navidezne dobi pravo medijsko svobodo in pluralnost. Tega si ni mogoče predstavljati brez že obstoječih medijev in ljudi v njih. Končno bi moralo dozoreti pozitivno spoznanje o tem, da so mediji poklicani skreti za evropske demokatske standarde, da morajo poročati fair in omogočati, da pride do besede celotni spekter demokatskega življenja;

- ustvariti razmere za poln razvoj slovenske kulture, znanosti in šolstva, kajti edino naš jezik, znanje, dediščina, ustvarjalnost v najširšem smislu nas v evropskem prostoru potrjuje kot izvirno in vsem drugim enakopravno skupnost;

- izdelati in izvajati je treba program povezovanja s Slovenci v zamejstvu in po vsem svetu ne glede na politične razlike;

- pridruževanje Evropski zvezi mora namesto dosedanjega mešetarjenja dobiti jasno zamišljen program, ki bo na enaki ravni združeval evropske standarde in slovenske nacionalne interese.

Že v bližnji prihodnosti - upamo, da v Evropski zvezi - nas čakajo resni izzivi. Če bomo hoteli kot državna in narodna skupnost v njej ohraniti svojo identiteto, moramo najprej sami sebi postaviti najvišja merila.

Položaj je, žal, dosegel tako porazno stopnjo, da ga ne bo mogoče izboljšati, če bomo nadaljevali po starem. Sedanje stanje terja bistven preobrat, ki bo iz tranzicijske Slovenije, z obema nogama zakopane v starih miselnih vzorcih in stari praksi, ustvaril moderno in demokatsko evropsko državo.

(Opomba uredništva:

Besedilo je na nekaterih mestih skrajšano!)

Konec

A N G L I J A

Dom naše misije v Londonu je bil čez poletje precej zaseden. Bivanje smo omogočili predvsem slovenskim študentom, ki so se prišli učiti in izpopolnjevati angleški jezik. Pri nas so bivali nekaj tednov ali po ves mesec, in sicer dijaki in študentje iz skoraj vseh predelov Slovenije in tudi iz zamejstva, iz Trsta in Gorice. Med njimi je bil desetletni Benjamin Weber-Inzko s Koroškega.

Zlasti julija in avgusta je bilo v hiši zelo živo. K še bolj razgibanemu življenju pri občasni prenapolnjenosti pa so dostikrat pripomogli predvsem tisti naši gostje, ki se za prihod v Naš dom sploh ne najavijo ter ponavadi pridejo iskat streho nad glavo v poznih nočnih urah z izgovorom: "Če imate res vse polno, bomo pa kar na tleh spali. Imamo spalke in smo vsega vajeni, samo da bomo pod streho, saj bomo pri vas le eno ali dve noči." V takih

"primerih" mora celo kapelica doma služiti za spalnico.

Žal pa se vedno dobe tudi taki obiskovalci, ki si skušajo privoščiti počitnice v Londonu kar na naš račun. Takšnim moramo seveda odreči gostoljubje, ker pač nimamo za to razpoložljivih denarnih sredstev. Poleg vsega pa večina teh nimajo najmanjše povezave s krščanstvom ali s Cerkvijo. Prav zaradi tega znajo biti zelo vsiljivi.

Kakor že nekaj let sta tudi med letošnjimi počitnicami nadomeščala na londonskih župnijah profesorja s teološke fakultete v Ljubljani in Mariboru: **dr. Jože Urbanič** na župniji v St John's Wood in **dr. Tone Jamnik** v Bowu na župniji Our Lady and St Catherine of Siena. Prof. Jamnik je med bivanjem v župnišču v Londonu kar ves teden gostil kakih trideset dijakov Škofijske klasične gimnazije iz Šentvida. Zanj je organiziral poletni izobraževalni tabor s kvalitetnimi predavanji različnih angleških strokovnjakov z oxfordske univerze in od drugod, in sicer s področja filozofije, zgodovine, umetnosti, teologije in kulture.

Čeprav preobložena z delom na svojih župnijah sta oba naša profesorja vedno **skrbela za povezanost** s slovenskim župnikom in katoliško misijo. Tudi bogoslovca, študenta teološke fakultete v Ljubljani, Janez Rihtaršič in Andrej Debeljak, ki sta se udeležila dvomesečnega tečaja angleščine za bogoslovce iz Srednje Evrope, tega vsako leto pripravi in financira škofovska konferenca Anglije in Walesa na teološki fakulteti Allen Hall v Londonu, sta našo misijo rada obiskovala. Profesorjema in študentoma, ki so se konec avgusta ali v začetku septembra vrnila v Slovenijo, želimo polno uspehov pri delu in študiju ter predvsem Božjega blagoslova v njihovem prizadevanju za dobro slovenske Cerkve in naroda.

V kapeli našega doma so bile tudi poleti sv. maše ob nedeljah in delovnikih, a predvsem za stanovalce doma. Za rojake iz Londona in okolice pa se po dvomesečnem premoru s septembrom začnajo naša redna srečanja s sveto mašo na drugo nedeljo v mesecu do naslednjega poletja.

Med nastajanjem tega poročila je Zduženo kraljestvo in ves svet pre-

Na pragu Našega doma je dostikrat vse polno obiskovalcev.

Tako smo bili razporejeni na lanskem misijonskem dnevu v Bedfordu.

Prof. dr. Tone Jamnik med našimi ljudmi v Londonu

tresla žalostna novica o tragični smrti princeze Diane in njenega spremstva. Na nedeljo, 31. avgusta, prav na dan njene smrti, smo dobro in ljubeznjivo angleško princeso, "kraljico človeških src", in v tej nesreči preminulo spremstvo, pri sveti maši v kapeli Našega doma priporočili Bogu v večni mir in pokoj. Naj uboga in trpeča princesa, ki je tukaj na zemlji zaman iskala trajno srečo, najde srečo v večnosti.

ŽPS

Vabljeni na slovenski misijonski dan v soboto, 11. oktobra, ob 4. uri popoldne v Bedfordu

Vse rojake in druge prijatelje slovenskih misijonov in naših misijonarjev vabimo na vsakoletni slovenski misijonski dan v Bedfordu v soboto, 11. oktobra. Slovesnost bomo začeli s sveto mašo ob 4. uri popoldne v župnijski cerkvi sv. Križa ("The Holy Cross") na Goldington Road. Po sv. maši se bomo zbrali v župnijski dvorani k pogostitvi z misijonsko tombolo in srečolovom.

Prisrčno in iskreno vabljeni!

V imenu prirediteljev, ŽPS

A V S T R I J A

GRADEC

Ob 80-letnici g. župnika in duhovnega svetnika **Martina BELEJA** nekaj podatkov iz njegovega življenja (NAŠA LUČ, 1994, marec, str. 24 in 25)

Rojen je bil 21. 10. 1917 na Trojnem, župnija LAŠKO. Gimnazijo je končal v Celju, teološko fakulteto pa v Mariboru in Ljubljani. V duhovnika je bil posvečen v Ljubljani 4. 3. 1944. Maja 1945 je pobegnil v Avstrijo. Od 1. 8. 1949 do 1. 2. 1951 je kaplanoval v Trautmannsdorfu. Od 16. 4. 1953 je opravljal duhovniško službo v bolnišnicah Hörgas in Enzenbach. Poleg tega je bil g. jubilar od 1. 7. 1969 do 31. 12. 1979 župnik za Slovence v Gradcu, od 1. 1. 1980 pa dušebrižnik v Hörgasu in Enzenbachu. Od upokojitve (1. 8. 1996) je celebrant v samostanu REIN in v Gradcu pri Mariji Pomagaj (Mariahilf). Leta 1978 mu je škof J. Weber podelil častni naslov: DUHOVNI SVETNIK.

Poslanstvo izseljenskega duhovnika je povsod težko. G. BELEJ je zvesto zbiral vernike k božji službi, prirejal romanja in družabne prireditve v bolnišnici in za Slovence v Gradcu: materinski dan, miklavževanje, božičnico, enkrat na leto dvodnevni binkoštni izlet, slovenski piknik... Veseli smo, ko vidimo, da njemu zapuščani verniki na tem obširnem območju cenijo plemenito delo jubilanta.

G. župnik Martin je imel za vsakega čuteče srce. Sebe in kar je imel je razdal z odprtim srcem in rokami. Čeprav je šel v zasluženi pokoj, še vedno hodi maševat, kjer ga nujno potrebujejo.

Ko je šel v pokoj, je zdaj že umrli opat Robert Beigel pri slovesu rekel, da je bil g. Martin povsod priljubljen, saj ni imel nobenega sovražnika, ampak samo prijatelje. Nikoli se ni rinil v ospredje, vedno pa bil je pripravljen pomagati. Poleg dela v dveh bolnišnicah je rad pomagal, če je v samostanu ni bilo duhovnika. G. opat se mu je zahvalil tudi za to.

Ob 80-letnici Vam slovenska skupnost v Gradcu izraža najboljše čestitke. Želimo, da bi se Vam VSE želje izpolnile: veliko zdravja, zadovoljstva, sreče in miru, ki ga more dati samo Bog. Če se Vaše želje ne bodo izpolnile, kot želite, Vam želimo veliko potrpežljivosti in bogovdanosti z njim, ki je v trpljenju prosil: "Oče, naj gre ta kelih mimo mene. Pa ne kakor jaz hočem, ampak kakor ti." Skozi križ in trpljenje gre pot v življenje. Lepo Vas pozdravljamo in Vam kličemo: "NAJ VAS BOŽJA IN NAŠA MATI MARIJA VODI PO VSEH POTEH ŽIVLJENJA."

Prevod iz nemškega pisma g. BELEJA
(2. 2. 1994)

G. BELEJ je v svojem duhovniškem delovanju zelo zadovoljen in srečen. Sam je bil dolgo bolnik, kar je zelo vplivalo na njegovo življenje. Ne ve, ali je bil Božjemu klicu primeren, o tem odloča drugi. Je bila bolezen (dve težki operaciji) ovira v njegovem življenju? Gotovo. Vsekakor - misli on - je bila bolezen tisto malovidno gibalo, ki ga je božja roka uporabila, da mu je izkazala pomoč in ljubezen. V to smer gre tudi njegova zahvala v teh dneh. Sam si ni upal sanjati, da bo lahko praznoval svoj zlatomašniški jubilej. Zdravja in blagoslova polna leta naj mu nakloni dobrotljiva božja roka.

Častita sestra Wandelina BERDNIK ob 80-letnici

Rojena je bila 10. 10. 1917 v Pragerskem kot najstarejša od desetih otrok. Starši so imeli tam malo posestvo. Leta 1918 so se preselili v Poljčane. Oče je bil železničar, mati gospodinja. Ko je bila stara 5 let, ji je umrla mati. Oče se je spet poročil. V osnovno šolo v Poljčane je hodila od 1924. do 1931. leta. Po osnovni šoli je šla v mesto k teti, pri kateri je ostala tri leta. Poleg dela je obiskovala bolne ljudi. Na jožefovo leta 1935 je potrkala na vrata šolskih sester v Slovenski Bistrici. Preobleka je bila 27. 8. 1938. Prve obljube je naredila 28. 8. 1939, večne pa 28. 8. 1942. Od 1939 do 1952 je v raznih samostanih delala v gospodinstvu in na bolniškem oddelku. Do leta 1973 so bila njena delovna mesta: Growangen v Švici, Seggau in Graz/Eggenberg.

Od leta 1973 do danes je zaposlena v Eggenbergu na bolniškem oddelku, kjer se popolnoma posveča bolnim, ostarelim in onemoglim rednicam. Moč za težko delo črpa iz molitve in rednega obiska svete maše.

Ob visokem rojstnem dnevu Vam slovenska skupnost želi, naj Vas ljubi Bog in Mati Božja spremljata z obiljem svojega blagoslova, da bi Vaše delo in skrb za sestre obrodilo bogate sadove. "MIR IN DOBRO" vsem, ki živijo v Franciškovem duhu.

KOROŠKA

Po širnem svetu se izteka življenje tistih očetov in mater, ki so po 2. svetovni vojni prišli z majhnimi otroki na Koroško, kjer so se jim rodili še drugi otroci. Marsikatera družina, ki se je odselila v drugo državo, se je že pohvalila, da so se njihovi otroci rodili v kar treh državah.

Tako je bilo tudi pri Kimovčevih. Starejšim otrokom je tekla zibelka v Sloveniji, v Lahovčah; mlajšim pa je bila za prvo posteljo namenjena

bolj trda slamnjača v koroških taboriščih. Po 10 letih pa se je družina naselila v fari Sveti Primož v Podjuni.

Mamo, **Marijo Kimovec**, ki je bila rojena v Velesevem na Gorenjskem, smo letos na pepelično sredo položili k večnemu počitku poleg pokojnega moža Franca, ki je umrl že pred 15 leti. Pokojna mama je bila verna, skromna in potrpežljiva žena, saj je le tako lahko preživela 18 let na bolniški postelji, ob skrbni negi petih otrok in dobre snahe.

V Selah pa je bil 20. marca v blagoslovljeno zemljo položen salezijanski duhovnik g. **Ivan Metkov** v 59. letu mašništva. Tudi njega so vojne in povojne razmere privedle na Koroško. 5. let je po taboriščih skrbel za doraščajočo mladino, zlasti za fante, in bil tudi ravnatelj taboriščnih poklicno-izobraževalnih tečajev. Ko je 1950. stopil v službo krške škofije, je bil najprej kratek čas v župniji Tinje. Vse ostalo življenje pa je posvetil gorski fari Sele in tam skoraj 40 let uspešno pastiral. Bolezen zadnjih let je junaško prenašal. Pogreba se je udeležilo poleg selskih faranov tudi veliko duhovnikov, znancev in

Komorni zbor "De profundis" pred Marijino kapelo v Spittalu

vernikov iz njegovega rojstnega kraja - Gančani v Prekmurju.

SPITTAL

Zadnje dni aprila se je izteklo življenje **76-letnemu Izidorju Florjanciču**, očetu devetih otrok. Ko so zdravniki s svojim znanjem odpovedali, so ga negovali skrbna žena in prizadevni otroci.

Rojen v ljubljanskih Dravljah, je kot mlad fant prišel na Koroško, kjer je bil najprej v raznih begunskih taboriščih, 1952 pa se je usidral v Spittalu, kjer je bil duša ne samo številne družine, temveč vseh Slovencev. Na dan pred začetkom Marijinega meseca je bil na mestno pokopališče položen k večnemu počitku.

Naj vsi pokojni uživajo nebeški mir!

Skoraj vsako leto nastopi v okolici Spittala ali v mestu samem kateri od slovenskih zborov.

Tako je mešani **pevski zbor "Rož"** iz Svetega Jakoba v Rožu pod vodstvom Lajka Milisavljeviča nastopil zadnjega novembra v sklopu prireditve za "Človekove pravice" (AI) s ciklom "Pesmi upanja". Snov je bila

Ivan Matko, SDB

za uvod v advent zelo primerna, le obisk za mesto z 15.000 prebivalci premajhen.

Trlo pa se je poslušalcev na 34. mednarodnem tekmovanju mešanih pevskih zborov prve dni julija.

Enajst zborov, ki niso prišli le iz evropskih držav, temveč tudi iz Južne Afrike in daljnih Filipinov, naj bi sodelovalo po olimpijskih načelih: Pomembno je sodelovati! Vsi pa so se tako trudili, da je imela žirija težko delo pri odločitvi za nagrajence. Na koncu smo bili veseli posebno slovenski poslušalci, saj je po dvorišču in arkadah gradu Porcia odmevalo, da je slovenski zbor **"De profundis"** iz Kranja - Primskega v ljudski pesmi zasedel 2. mesto. Naslednji dan pa je bil v umetni pesmi kar prvouvrščen, kar se v tej kategoriji Slovincem še ni zgodilo, pa tudi prej onim, ki so prišli pod imenom "Jugoslavija", ne. Pač pa so bili na 1. mestu za ljudsko pesem že v preteklih letih zagrebški "Jože Vlakovič" in kar dvakrat APZ "Tone Tomšič".

Nagrade niso velike, saj je največja 20.000 šilingov; dobro da šteje letošnji zmagovalec samo 24 članov.

Pohvale vredno pa je, da je komorni zbor "De profundis" izrabil ponudbo in v nedeljo, 6. 7., prepeval pri slovenskem bogoslužju v Marijini kapeli.

Po večletnem mirovanju se je slovenska skupina v Spittalu spet opogumila in šla na potovanje v Slovenijo. Velik avtobus je bil poln in še nekaj osebnih vozil se je podalo v jutranjih urah 13. julija proti Karavankam.

V Goričah na Gorenjskem je bila skupno z domačini sv. maša. Postregli so nam z okusnim pecivom in pijačo.

Naš cilj pa je bil domači kraj in družina našega dušnega pastirja g. Jožeta Andoljška. Kar precej vožnje je bilo mimo Ljubljane in po dolenskih gričih do Boštajna. Tako smo vsaj površno spoznali dobršen del Slovenije, kamor večino potnikov še ni zaneslo, in občudovali naravne lepote. V gostilni na vrhu hriba smo se podprli z okusnim kosilom.

Potem nas je g. Jože napotil v svoj vinograd pred vinsko klet, kjer so nas njegovi starši in zbrana družina kraljevsko gostili. Z nekaj pesmimi v zahvalo se je bilo treba posloviti.

Nazaj grede še kratek postanek na Rakovniku pri Iurški Mariji. Naš dušni pastir je salezijanec, zato so nam znani že nekateri obrazi njegovih sobratov.

Zares lep dan smo zaključili, ko nas je spitalsko mesto pozdravilo s polno cestno razsvetljavo.

S. M.

BOSNA IN HERCEGOVINA

SARAJEVO

29. in 30. avgusta je v Sarajevu nastopil med tamkajšnjimi Slovenci s svojim uspešnim recitalom "SLOMŠEK MED NAMI" televizijski napovedovalec in voditelj Tilen Skubic.

Eden najuspešnejših recitalov je doživel v cerkvi Svete Trojice v

Novem Sarajevu 80. ponovitev, v prostorih Slovenskega kulturnega društva Cankar pa 81. Avtor in izvajalec je predstavil življenje in delo našega prvega slovenskega svetniškega kandidata, narodnega buditelja in pesnika, in to prepletel z odlomki iz njegovega bogatega pisateljskega in pesniškega opusa.

Poleg Slovencev v Sarajevu se je predstave udeležila tudi skupina vseh slovenskih diplomatov v Bosni in Hercegovini na čelu s slovenskim veleposlanikom Dragom Mirošičem. Tilen Skubic je spet dokazal, da recital "SLOMŠEK MED NAMI" ni namenjen samo vernim ljudem, temveč vsem zavednim Slovencem.

Gospod Skubic je v Sarajevu nastopil brezplačno, tamkajšnjim Slovencem pa je prinesel tudi delček slovenske kulture, kar trideset kaset in deset zgoščenk slovenske ljudske glasbe ter zdravila. Brezplačen polet je omogočila ADRIA AIRWAYS.

F R A N C I J A

DOURGES

Marianne (Pfeifferr) Rapus
(1934-1997)

7. aprila 1997 je v triinšestdesetem letu umrla **Marianne Rapus**. Njeno življenje je potekalo v slogi. Vsake-mu je znala vlti veselje, bila je prava žena, redno je hodila k sveti maši. Na koncu ji je Bog naklonil veliko milost, da je sprejela zadnji zakrament po rokah francoskega duhovnika. Pogreb je bil 10. aprila v

V Parizu smo letos imeli slovesnosti sv. birme in sv. obhajila.

kapeli svete Piat v Dourgesu ob navzočnosti družine in slovenskih ter francoskih prijateljev. Pogrebne obrede je vodil francoski duhovnik, ki se je zahvalil za njeno dobroto, ljubezen in povezavo med župnijskima občestvoma.

Slovensko župnijsko občestvo izreka globoko sožalje možu Jožefu, hčerki, sinu in njenim vnukom in vnukinjam ter vsemu sorodstvu v Franciji in Sloveniji. Pokojni Marjani želimo vso srečo pri Bogu.

MÈRICOURT

Blizu Vimyja je na hribčku lepa cerkev, posvečena loretski Mariji. Okoli cerkve je na tisoče in tisoče grobov vojakov iz prve svetovne vojne. Množica križev je posejana po pokopališču in pri vsakem križu je zasajena vrtnica, ki hladi in osvežuje v avgustovskem soncu žalost hladne zemlje. Med sto tisoč imeni je v spominski knjigi padlih tudi marsikatero slovensko, in to fantov in mož, ki so prišli s kanadskimi vojaki. Na ta kraj so hodili slovenski izseljenci častit Jezusovo in našo mater. Že od samega začetka so slovenski rudarji na severnem delu

Francije prihajali k materi Mariji v Loreto pri Arrasu.

Kot vsako leto smo se tudi letos srečali v lepem številu na praznik Marijinega vnebovzetja ali na veliki šmaren. Že zgodaj zjutraj smo se zbirali v cerkvi, kjer so nekateri opravili zakrament sprave. Medtem je g. Jean iz Pariza pripravil oltar in vse potrebno, da smo ob deseti uri začeli sveto mašo. Za orglami je sedel g. Janko Kastelic, Slovenec iz Toronta, ki je zaigral za vstopno pesem: Ti, o Marija... V zbrani harmoniji orgelske melodije, z živimi in lepimi glasovi našega zbora svete Barbare iz Mèricourta pod vodstvom FRANCA RAZLOŽNIKA so doneli po visoki cerkvi in nas popeljali v duhovno doživljanje svete maše. Darovana je bila za pokojnega duhovnika Stanislava Kavalarja. Med pridigo je g. Česnik spodbujal ljudi, naj ostanejo zvesti Bogu, Mariji in slovenskemu narodu, kot so bili zvesti prvi Slovenci na tem kraju.

Po Marijinih litanijah in blagoslovu smo zapeli: Marija skozi življenje, voditi srečno znaš... Tu se je g. Kastelic izkazal kot pravi organist.

Sam francoski duhovnik in mnogi Francozi so mu čestitali.

Pred cerkvijo smo se po maši pogovarjali in nekdo je celo dejal, da bi bilo dobro, če bi se drugo leto spomnili 75. obletnice, ko so prvič rojaki tukaj molili. Predlagali smo, da bi drugo leto postavili v cerkvi kamnito ploščo v ta spomin, kot so to pred nami naredili drugi narodi. Upamo, da se nam bo ta želja izpolnila in bomo drugo leto 15. avgusta pod vodstvom slovenske in francoske Cerkve blagoslovili spomin na omenjeno obletnico in se zahvalili Mariji, da je pomagala Slovencem v vseh težavah.

Prav lepa hvala g. Jeanu, g. Kastelcu, g. Razložniku in vsem, ki so karkoli naredili, da je Marijino vnebovzetje ostal praznik molitve, upanja in srečanja Slovencev iz severne Francije. Na svidenje drugo leto ob istem času pri Mariji, ki nas ljubi in varuje!

Počitnice so že za nami in spet smo se zadnjo nedeljo v avgustu dobili v slovenski kapeli sv. Barbare v Méricourtu. Vsi veseli smo se po-

Pokojna Karolina Vran

zdravljali pred sveto mašo in si pripovedovali, kaj smo doživeli med počitnicami doma v Sloveniji ali drugod po svetu. V takem razpoloženju smo začeli sveto mašo, ki je bila opravljena po namenu družine RAZLOŽNIK in OBLAK. Med njo je duhovnik Česnik razlagal, kako bi bilo treba v Cerkev sprejeti mladino in jo vključiti v novo evangelizacijo sveta in Evrope po smernicah papeževega obiska v Franciji. Po sveti maši smo se dobili v slovenskem domu in še naprej razpravljali, kaj bi bilo treba narediti, da bi poživili in pomladili župnijsko občestvo. Predlogov je bilo veliko, rešitve pa negotove, saj se slovensko-francoska mladina nerada vključuje v pastoralno delo. Sklenili smo le, da bi za nekaj časa imeli sveto mašo v sobotah ob 17. uri, namesto v nedeljo, ker nas pastoralne obveznosti kličejo drugod.

PARIZ

V avgustu je bilo v Slovenskem domu v Parizu živahno in veselo, saj je v njem bivala mladina iz Slovenije in drugih dežel sveta. Posebno je bilo razgibano med papeževim obiskom za **svetovni dan mladih**. Po pariških ulicah so se zgrinjale skupine mladih, ki so se srečevali na katehezah in kongresih. To so bili dnevi velikega navdušenja in globokega sodelovanja med narodi in rasami. Med njimi je bilo tudi tisoč Slovencev. Večina je stanovala pri družinah po župnijah v škofiji Creteil. Vsako dopoldne so se zbirali v stolnci Notre Dame de la Paix. Pri vsakem srečanju jim je navdušeno govoril g. škof Alojzij Uran in jim nanizal glavne smernice za delo v tretjem tisočletju v Evropi in svetu. Njegova klana in prijazna

Marjanca Savinšek
in Marija Škrli

beseda je navdušila mladino, tako da so mu večkrat navdušeno potrdili. Škof Uran je znal pripraviti slovensko mladino na srečanjem z Janezom Pavlom II. Njegove misli so se ujemale z navodili škofa Dubosta, ki je dejal: "Vsako človeško srce je postalo pisan vrt, kjer se bo videlo znamenje bratstva in spoštovanja v razlikah enih in drugih. Na temeljih duhovne tradicije Francije. Francija hoče biti odprta, imeti moč za novo civilizacijo v spoštovanju. Želim, da bi veriga bratstva okoli Pariza bila mladini kot starejšim, vernim in nevernim znamenje velikega praznika mladine sveta. **Mladinski festival** naj bo vsakemu nov začetek vere, novo rojstvo v srcu, da je umetnost premišljevanja srečanje miru v pogledu na novo tisočletje, ki obeta spoštovanje Boga in narave!" Svetovni dan mladine v Parizu je bilo za mnoge romanje k veri, ki je začela kliti in rasti v novo upanje za tretje tisočletje. Papež sam je izbral temo srečanja v Parizu po evangeliju in besedah Kristusa: "Učitelj, kje bivaš? Pridi in poglej!" Da, pridimo in poglejmo, kako bomo pripravili naše srce, da bo bolj

prožno v prihodnosti, kot je danes in da bo leto 2000 res prineslo vsakemu glas nove pesmi in nov pogled na množice, ki stezajo svoje roke k njemu, ki jih čaka. Višek srečanja pa je bil v soboto in nedeljo v Longchampu, kjer je papež Janez Pavel II. podelil desetim ljudem iz različnih delov sveta krst in birmo pred veliko množico mladine z vsega sveta. V nedeljo nas je presenetila novica, da je bilo zbranih v Parizu več kot milijon mladih. Še pet dni pred prihodom mladine v Pariz ni nihče sanjal, da jih bo toliko. Govorili so: "Samo papež ima te privlačne silnice, ki zbira jo mladino v skupen ideal in jih pripravljajo za novo tisočletje. Ni čudno, da ga je mladina prekinjala in mu navdušeno ploskala v zna-

Pokojni Anton Gombač

Pokojni Milan Renko

Gospa Julka Durn je praznovala 90-letnico.

menju, da se strinja z njim v vsem. V teh lepih dneh smo videli delo Svetega Duha, ki je hladil marisikatero željno srce z milostjo, da postaja znamenje nove Cerkve, nove vere in novega življenja. Pridi in poglej! Cerkev je v luči ljubezni, je plamen, ki žari in kaže novo pot prihodnjim rodovom.

Ko sem poslušal mladino pred odhodom v Slovenijo, sem slišal marsikateri stavek navdušenja, vendar je bila najlepša misel, ki jo je dejal mlad fant: "Prišel sem in videl, da je Cerkev lepa!"

Proti koncu avgusta sta se v našem domu v Châtillonu oglasila prikupna **zaročenca Benoit in Sandra**. Sandra Klanjšček, hči slovenskih staršev, je želela, da bi na njeni poroki bil navzoč tudi slovenski duhovnik. Ker je njen zaročenec prav v tem času zaključil službovanje vojaškega roka v vojaški bolnišnici Invalides (po poklicu je namreč zdravnik), mu je bila dovoljena poroka v znameniti vojaški kapeli St. Louis, za katero stoji Napoleónova grobnica.

K slavu poročnega obreda smo se skupaj z zaročencema zbrali v soboto, 30. avgusta. Nevesta je vsem prisotnim ob začetku obreda v lepi slovenščini in francoščini zaželela dobrodošlico. Ob navzočnosti in sodelovanju slovenskih duhovnikov, g. Silvestra in g. Davida, sorodnikov in prijateljev iz Francije in Slovenije, je ljubezen zaročencev blagoslovil in potrdil vojaški generalni vikar.

Veselje ob nastanku nove življenjske zveze in krščanske družine nas je po obredu še dolgo v noč družilo ob sijajnem praznovanju, ki se je začelo z aperitivom v novi hiši mlado-poročencev v Argenteuilu, nadaljevalo pa v bližnji gostilni.

Sandra in Benoit, slovenska skupnost v Parizu in Franciji vama želi, da bi se goreče ljubila in spoštovala ter da bi sadovi vajine skupnosti obogatili vse, s katerimi živita. Bog bodi vajina moč, otroci veselje in tolažba, slovenske korenine vajine družine pa v ponos!

LISIEUX

Na praznik svete Terezije Deteta Jezusa bomo romali v Lisieux. Samo romanje bo **1. oktobra 1997** pod vodstvom koprškega škofa Metoda Piriha, narodnega ravnatelja za Slovence po svetu. Odhod bo ob 6. uri zjutraj izpred Slovenskega doma v Chatillonu. Sveto mašo bodo imeli ob 9. uri v baziliki sv. Terezije Deteta Jezusa. Kdor bi rad romal na ta sveti kraj, naj se vpiše in plača 300 frankov. V to ceno je vključena vožnja ter kosilo. Dobro bi bilo, da bi se nas zbralo vsaj za en avtobus. Duhovno se na to romanje v Lisieux k veliki svetnici in zavetnici

slovenske kapele v Chatillonu pripravimo že zdaj.

CHILLEURS-AUX-BOIS

Skupna sveta maša bo **5. oktobra** (vinotoka) ob pol enajstih dopoldne. Eno uro pred sveto mašo bo priložnost za zakrament sprave. Pridite malo prej, da dobro pripravimo pesmi in liturgijo. Oktober je čas rožnega venca, mesec matere Marije. Vsi prisrčno vabljeni!

Uredil Silvester Česnik

H R V A Š K A

ZAGREB

Duhovna sekcija Anton Martin Slomšek pri kulturno-prosvetnem društvu Slovenski dom v Zagrebu je tudi letos organizirala romanje v Slovenijo. V lepem majskem jutru v soboto, 10. maja, smo iz Zagreba odšli na pot proti Celju. Do meje s Slovenijo smo občudovali lepo urejeno hrvaško Zagorje, ki je že bilo odeto v pomladno zelenje.

Najprej smo se ustavili na Sladki gori. Marijina cerkev je biser baročne umetnosti v Sloveniji. Občudovali smo Jelovškofe freske, razkošne baročne oltarje ter drugo opremo od orgel do spovednic. Orgle je preskusil naš dirigent prof. Vinko Glasnović, pevski zbor pa je zapel nekaj Marijinih pesmi. Predvideni polurni postanek se je krepko zavlekel. Celje smo si najprej ogledali z gradu. Nato smo šli k glavnemu cilju romanja - k cerkvi sv. Jožefa. Tu je tudi na novo urejen

dom duhovnih vaj, ki ga oskrbujejo lazaristi. Lazariste je v prejšnjem stoletju v Slovenijo (v Celje) povabil škof Anton Martin Slomšek. Nas pa je sprejel lazarist g. Andrej Urbanč, ki je štiri leta skrbel za slovenske maše v Zagrebu. Pri maši smo se spomnili umrlih članov našega društva. Pevski zbor je s petjem prispeval k lepemu razpoloženju. Po sv. maši smo imeli kosilo v jedilnici doma duhovnih vaj. V sproščenem klepetu in petju smo se zadržali več kot dve uri. Žal pa smo romanje končali v brežiški bolnišnici, kjer smo iskali zdravniško pomoč zaradi slabosti udeleženke romanja.

V Zagrebu živijo Slovenci iz različnih krajev Slovenije. Na romanjih po Sloveniji jih je vedno nekaj, ki obiščejo svoj rojstni kraj. Tudi na tem romanju so obujali lepe spomine vsi tisti, ki so te kraje poznali še iz mladih let in so peš ali s kolesi romali na Sladko goro.

V maju je imel sv. mašo p. Roman Motore iz Krškega. Z zborovodjem pevskega zbora pri duhovni sekciji Anton Martin Slomšek, prof. Vinkom Glasnovićem sta se spoznala, ko je p. Roman študiral v Zagrebu. Zato je bilo hitro dogovorjeno, da pride naš zbor pet v Krško 2. avgusta, na Porciunkulo. V samostansko cerkev, posvečeno Mariji, pridejo ta dan številni romarji. Naš pevski zbor je pel pri dveh mašah, obakrat je bil izbor pesmi različen. Le romarsko pesem, ki jo je na Slomškovo besedilo uglasbil prof. Vinko Glasnović, so zapeli na koncu obeh maš.

V Krškem smo si ogledali bogato samostansko knjižnico, ki se ponaša z nekaterimi redkimi primerki knjig. P. Metod Jeršin nam je knjižnico razkazoval s takšnim nav-

dušenjem, da nam je bilo žal, da te razlage nismo snemali. Iz Krškega je bil doma Jurij Dalmatin, ki je prvi prevedel v slovenski jezik Sveto pismo; tu je hodil v šolo, ki jo je vodil Adam Bohorič, pisec prve slovenske slovnice. Izvirne Dalmatinove Biblije iz leta 1584 nismo videli, smo pa z vernim ponatisom te izdaje primerjali najnovejši standardni prevod Svetega pisma.

Iz Krškega smo šli še v Brestanico (Rajhenburg). Najprej smo se ustavili v Marijini baziliki, nato smo šli še na grad, kjer je muzej političnih zapornikov, internirancev in izgnancev ter razstava o zgodovini gradu. Od leta 1881 do 2. svetovne vojne je bil tu samostan trapistov. Ko so jih Nemci izgnali, je bilo v gradu preseljitveno taborišče za izgon Slovencev, zapori so bili še po vojni do leta 1968. O tem obdobju po 2. svetovni vojni na razstavi ni gradiva.

Naj Bog povrne vsem, ki so nam to romanje omogočili, posebej p. Romanu. Dan je bil poln lepih doživetij, srečanj in blagoslova.

M. K.

N E M Č I J A

BERLIN

Reka življenja teče in mi z njo. Vsako leto smo starejši, zrelejši in bolj izkušeni. Ne glede na padce in vzpone, na sreče in nesreče. Veselje nas poživlja, trpljenje nas izbrusi. Pomembno je, da sprejememo življenje takšno, kakršno je, vsak dan

Mesto župnika Meya je prevzel župnik Pečovnik.

posebej. Življenje moramo znati praznovati!

V Berlinu to znamo! V soboto, 16. 8., je praznoval **50. rojstni dan** član našega Župnijskega pastoralnega sveta JOŽE BONIFARTI. Že dan prej smo praznovali in se veselili z njim. Na praznik Marijinega vnebovzeta se je v naših župnijskih prostorih zbralo več kot 60 ljudi. Ob Abrahamu smo mu iskreno čestitali in mu zaželeli predvsem zdravja in moči, doma, v službi pa tudi v župniji. Jože je namreč zelo dober kristjan, pravi poštenjak, priden in pokončen mož, klenega značaja. Rad poprime za vsako delo in nikdar ne odreče pomoči v župniji ali kjerkoli drugje; prav tako njegova Betka.

Njegov rod izhaja z Goričkega, od koder je v Berlin prinesel svoje delovne navade, dobro srce in pridne roke! Naj mu še dolgo služi!

Takoj naslednji dan, 16. 8., smo v prostorih društva Slovenija Berlin spet praznovali. Srebrno poroko, 25 let skupnega življenja, sta obhajala MARIJA in PREKA NIKAČ. Bilo je zelo lepo. Veliko smo peli, plesali, se veselili. Nastopila je folklorna skupina, katere člana sta tudi Mari-

ja in Preka. Po rodu sta oba iz Črne gore, vendar sta se tako lepo povezala z našo skupnostjo in z veseljem sodelujeta in delata med Slovenci. Njun sin Niko je odličen basist in poje v oktetu slovenske župnije.

Na praznovanju so bili poleg prijateljev navzoči tudi sorodniki iz domovine in od drugod. V dobrem razpoloženju in z najlepšimi željami za njuno dolgo skupno življenje smo se razšli.

V nedeljo, 17. 8., pa smo se skupaj z nemškimi duhovniki in verniki v župnijski cerkvi sv. Elizabete poslovili od dosedanjega župnika nemške župnije BOTA MEYA, ki odhaja na novo župnijo. Bilo je zelo slovesno. Prvo mašo ob 17. uri je daroval duhovnik Mey, drugo pa duhovnik Pečovnik, ki bo odslej upravljal tako slovensko kot tudi nemško župnijo sv. Elizabete v Berlinu. Obema so predstavniki dekanije in župnij zaželeli obilo božjega blagoslova pri njunem delu in jima izročili spominska darila.

M. M.

Materin rožni venec

*Je stara že in siva,
a pri delu še marljiva,
zvečer roke jo bolijo
in noge komaj še držijo.*

*Vsak dan bolj truden je korak,
pogled zastre kak temen ji oblak,
ji življenje razoralo je obraz,
a čist je jasen še njen glas.*

*Zvečer rožni venec v roke vzame,
poklekne pred Marijin kip,
skloni glavo si med rame,
se pokriža in obstane še za hip.*

*Potem prebira rožnovenske jagode,
glasno moli za najdražje vse,
za moža, njegovo zdravje jo skrbi,
za hči, ki od nesreče roka jo boli.*

*Za sina, ki duhovnik je v tujini
in bi želela imeti v svoji ga bližini;
zato še bolj goreče moli zanj,
ker toliko ljudi zaupa vanj.*

*Moli za prijatelje in znance,
za pokojne, žive in zanamce,
le materi Mariji vse zaupa,
zato nikoli, prav nikoli ne obupa.*

M.M.

INGOLSTADT

Počitniško in duhovno bivanje mladih na slovenski obali

Že vrsto let mladi iz Erlangna, Nürnberga in Röttenbacha (slovenska župnija Ingolstadt) počitnikujemo v umirjeni obmorski vasi Ankaran. Navadno je to prvi teden v avgustu, ko ima bavarska dežela šolske počitnice.

Vsako leto nas - peščico mladih - prijazno sprejme v svoje nedrje župnijska hiša. Vselej se nam pridruži kdo iz Slovenije, letos je bil to nekdo iz Nemčije.

Zbirali smo se v nedeljo dopoldne. S severnoštajerskega konca so pripotovali: Gregor, Mateja, Martina, Sonia in Florian, z južnega pa Kristijan.

Letošnje bivanje se je napajalo ob geslu: "Kar želiš, da bi drugi tebi storili, stori ti njim." Dneve smo preživljali na morski obali, ki jo je letos sonce bolj skopo obsevalo (nekajkrat nas je pozdravil celo dež). Večino časa smo namenili uživanju v vodi. Preostali čas smo si krajšali z družabnimi igrami, igranjem odbojke... Ob večerih pa smo se spoznavali z mladimi iz Koroške Bele, ki so tudi počitnikovali v ankaranskem župnišču.

V enem od dopoldnevo smo se odpravili na "raziskovalno odpravo" po obljudeni obali proti meji z Italijo. Nekaj dni je pihal ugoden veter, ki smo ga izkoristili za učenje jadrnanja na deski. Vodilni misli nam je skozi vse dni uspevalo bolj ali manj uspešno slediti. Trudili smo se, da smo se pred odhodom na morje oziroma pred spanjem zbrali v kapeli in načeli kakšno od perečih

misli - "orehov", ki burijo mlade duhove.

Bil je prijazen teden, ki nam je ob slovenski obali vzvaloval duha in predramil telo.

Za SKM Ingolstadt B. Pavalec

MANNHAIM

Krst Lene Scholl

Praznik Gospodovega vnebohoda je bil v Schwarzwald v znamenju krstne beline: Tatjana, iz daleč okrog znane Golobove družine, in njen mož Rolf Scholl sta v majhno cerkvico v Oberbrndu v belih oblačilih prinesla k krstu svojo prvenko **Leno**. Tudi narava se jim je pridružila in s snegom pobelila ves Schwarzwald. Mala Lena, z velikimi skrbmi pričakovana, je za en mesec prehitela pričakovanja, a vendar srečno privekala na svet na sam božični večer. V maju pa je že zvedavo pogledovala okrog sebe. Najbolj jo je zanimalo vse, kar je bilo v belem. Tako je pri krstu zvedavo in z nasmeškom ves čas gledala krstiteljica g. Stanka Gajška, ki je prišel za to slovesnost z Bavarske. Ko pa je bilo krstnega obreda konec, je pokazala, da zna tudi jokati in s tem zagotovila, da se pevska tradicija v družini ne bo ustavila. Njena mama Tatjana s svojim odličnim znanjem slo-

Novokrščena Lena v Eisenbachu

venskega jezika daje upanje, da bodo tudi njeni otroci, čeprav že tretja generacija, še imeli možnost, da se naučijo slovensko. Božjega blagoslova, zdravja in uspeha v življenju smo mali Leni zaželeli vsi: njeni starši, stari starši, navzoča duhovnika Stanko in Janez, ter številni Slovenci in Nemci, ki so se zbrali v cerkvi, čeprav so morali priti malo dlje kot po navadi, saj Oberbrond leži že na južnih obronkih Schwarzwalda, na nadmorski višini tisoč metrov.

Mannheim - Slovenska mladina na skupnih počitnicah

Slovenska župnija iz Mannheima se razteza od švicarske meje do Koblenza, ki leži že blizu Bonna. Za-

Slovenci iz Ingolstadta smo se letos srečali tudi na gradu Rosenberg in v mestu Weißenburg.

to ima slovenska mladina zelo malo možnosti za slovensko družbo. Večina jih niti slovenske šole ni mogla obiskovati, saj so preveč oddaljeni od večjih središč, kjer je možnost slovenskega dopolnilnega pouka (Mannheim, Freiburg, Buchen). To se kar precej pozna, saj nekaterim bolj težko ali pa sploh ne steče slovenska beseda. V slovensko družbo s starši manj zahajajo kot drugje. Tudi za skupne počitnice se niso odzvali - razen petih, ki se večkrat vidijo v Mannheimu v šoli in pri slovenski maši. Dominik, Diana, Martina, Danijel in Karin so v Luciji pri Portorožu preživeli prijeten teden. Spoznali so, kakšne stiske tarejo v Sloveniji župnijo, ki nas je gostila, ker nima prave cerkve, pa tudi ne prostora, kjer bi cerkev lahko gradila, kaj šele denarja za gradnjo. Spoznali, da je tudi v čisto slovenski družbi lahko lepo in zanimivo, čeprav je bilo treba prilagajati svoje želje skupnim interesom. Hitro so dojel pogoje za lepo sožitje, saj so ves čas preživeli brez prepira, pa naj je bilo treba kuhati kosilo, pomivati posodo ali priti v zakristijo za ministriranje (čeprav so bili "na dopustu", kot so se pošalili), kadar ni bilo domačih ministrantov. Le umetnosti sinhronega plavanja nista bili Diana in Karin pri volji pokazati kaj več, kot lahko

vidite na sliki. Tudi umetniki in športniki potrebujejo pač dopust, da pozabijo na napore treninge. Za drugo leto pa vabimo še katerega od slovenskih otrok, da se nam na počitnicah pridruži. Nič zato, če se vsi ne poznamo med seboj, saj je potem dovolj priložnosti za spoznavanje in ni nikomur dolgčas.

J. M.

MÜNCHEN

Praznovanje 5-letnice SKD LIPA

Slovensko kulturno društvo LIPA München, e. V., je 5. julija 1997 praznoval 5. obletnico ustanovitve. Prireditve je bila v Grünwald, Bürgersaal, v prostoru, kjer je bilo ustanovljeno.

Vodstvo društva je program izpeljalo zelo pohvalno. Začel ga je slavnostni koncert znanega opernega pevca Juana Vasle ob spremljavi pianista Leona Engelman. Prvi del koncerta je bil mednarodno obarvan, drugi pa je bil čisto domači - slovenski. Pevec Vasle nas je nepopisno navdušil s slovenskimi samospevi; popeljal nas je prek meja do domače hiše, matere, polj. Po koncertu se jima je zahvalil pred-

Mannheimska mladina v družbi z g. Bogdanom in dolensko mladino

sednik društva Lojze Grojzdek in jima zaželel uspešno ustvarjanje.

Predsednik je v govoru opisal 5-letno delovanje društva, ki se je v začetnih letih močno okrepilo in s kulturnimi prireditvami veliko pripomoglo k ohranitvi slovenske kulture v tujini. Vestni in vztrajni člani niso prejeli pisnih priznanj, bili pa so obdarovani z omenjenim koncertom in zahvalnimi besedami. Z željo, da bi se to plodno društveno delovanje nadaljevalo v naši mlajši generaciji in z zahvalo sodelujočim pokroviteljem, ustanovam, slovenski župniji v Münchnu, občini Grünwald in poročevalcem se je predsednikov slavnostni govor končal. Po glasbenem dodatku obeh umetnikov smo se zbrali v predprostoru dvorane, kjer je bila skrbno pripravljena zakuska. Organizacijski odbor je z vsemi dobrotniki poskrbel za pravo domače ozračje in dobrote, nekaj celo iz domovine. Domača šunka, ocvirki, zaseka, pa ajdov kruh, orehova in makova potica in seveda domača kapljica; Lacijevo belo in Janezov cviček - vse te dobrote smo s hvaležnostjo okusili.

Mladina iz Mannheima na morju

Malo pred 20. uro pa nas je dolenski ansambel MEH s pevko Matejo z veselimi zvoki povabil nazaj v dvorano, kjer se je začel tretji del - družabni večer s plesom. Dvorana se je medtem precej napolnila. Vsem navzočim smo razdelili kruh, spleten v obliki srca, darilo društva LIPA, ki so ga pripravili prijatelji iz Slovenije (iz rojstnega kraja predsednika društva). Pristrčna jim hvala. Tudi vesela igra z orehi (Jože in Janez imata največja slovenska usta v Münchnu) je polepšala že tako veselo razpoloženje. S prijateljskimi stiski rok in objemi smo se razšli - gostje v domovino, mi pa na svoje domove. S srečnim občutkom, da smo s to prireditvijo naredili nekaj dobrega v prid naši domovini in gradnji mostov med narodi, smo zaključili to društveno slovesnost. Hvala vsem za pomoč in seveda za obisk, do drugič pa srečno!

Lojze Grojdek

OBERHAUSEN

Zadnji čas se je med Slovenci v Porurju nekaj spremenilo. Najprej nam je postalo jasno, da je čas dopustov in počitnic zares mimo. Otroci so v šolah in starši imajo na novo stare skrbi. Tudi slovenska šola se nadaljuje in ob njej za večino otrok tudi slovenski verouk. V Essnu smo povabili k molitvi za uspešno delovanje učiteljev in pridno sodelovanje otrok. Eno in drugo naj podpira božji blagoslov, smo prosili vsi skupaj.

Zadnja nedelja v avgustu je bil dan, ki ga najbrž vsaj nekateri ne bodo kar tako pozabili. V faro je prišel novi župnik g. Alojzij Zaplotnik. Sprejem je bil pri maši v Essnu. Tu se je natrlo zares veliko ljudi,

odpreti je bilo treba vse stranske pomične stene v kapeli, da smo se vsi strnili okrog oltarja. Med nami so bili namreč tudi gostje iz Slovenije. En avtobus kranjskih faranov je pripeljal njihov dekan in župnik na izlet in romanje po nekdanjih romarskih središčih Kölnu in Aachnu. V nedeljo so se nam torej pridružili pri slovenski maši in z nami prosili za blagoslov naši fari pod vodstvom novega župnika. Kranjski župljani g. Zaplotnika poznajo, saj je bil pred leti njihov kaplan in nekateri starejši so mu hvaležni še zdaj, ker jim je pomagal vzgajati in oblikovati v veri njihove otroke.

Na koncu smo ugotovili tudi to, da ob prihodu novega prejšnji župnik gre. Zahvala za dosedanje skupno prizadevanje na fari je bila pristrčna in lepa predvsem zato, ker je bila spontana, preprosta in iskrena.

STUTTART

Srečanje z domovino in z vesoljno Cerkvijo

Med udeleženci svetovnega dneva mladih v Parizu so bili tudi zastopniki slovenske župnije iz Stuttgarta.

V soboto, 9. avgusta, je KD Slovenija-Stuttgart pripravilo **Dan presenečenja** pri Sv. Andreju blizu Škofje Loke. Pod geslom "Tam, kjer sem doma" smo se srečali najprej v lepi cerkvi pri sv. maši, nato se poveseleli na pikniku in srečanje zaključili z ogledom muzeja, loškega gradu in mesta z župnijsko cerkvijo. Prof. Vincencij Demšar, poslanec državnega zbora RS, nas je popeljal skozi tisočletno zgodovino tega enkratnega mesteca in odgrinjal tančico, ki zakriva bisere naše kulture. S tamkajšnjim rojakom Tinetom Debeljakom bi lahko vzklikali: "Gledam, o gledam pred sabo naše mesto, naš košček sveta, našo krajino zvesto. Gledam, o gledam ta lepi kos zemlje in vem: nikdar se nagledal ne bom!!!" Iskrena hvala g. Antonu Strojano, predsedniku KD Slovenija-Stuttgart, in njegovim sodelavcem za organizacijo tega lepega dneva.

Na XII. svetovno srečanje mladih v Pariz smo šli tudi predstavniki naše župnije. Pridružili smo se skupini mladih, ki so potovali iz Slovenije prek Stuttgarta. V župnijskih dvoranah sv. Konrada in sv. Eberharda je 20. avgusta prenočilo sto fantov in deklet, naslednji dan pa smo tudi z našim "belim golobom" poleteli proti Parizu. Spotoma smo si ogledali še čudovito katedralo v Reimsu, kjer je bilo kronanih 25 francoskih kraljev.

V Parizu smo se srečali z drugimi mladimi iz Slovenije. Bilo nas je skoraj tisoč, v petek, 22. avgusta, smo s škofom Uranom obhajali sv. mašo. V soboto je bilo nepozabno doživetje, ko je več kot štiristo tisoč mladih sklenilo "verigo bratstva" okoli Pariza. Pridružili so se še nekateri domačini ter mimoidoči in

Peta obletnica društva Lipa

z nami prepevali Bethovnov Odo radosti:

*"Radost, od Boga edina hčerka ti, elizijska,
v tvoje hrame nas stopinja vodi, o,
božanstvena!"*

*Tvoji čari časa teku so pregnali kruto noč;
človek spet je brat človeku, koder veje tvoja
moč..."*

Po nekaj trenutkih tišine so zazvonili vsi zvonovi v Parizu in okolici. Povezani v krog prijateljstva mladih z vseh petih celin smo naredili nekaj korakov proti deželi, kamor smo se potem vrnili s sporočilom in nalogo, da bomo skupno gradili civilizacijo ljubezni.

Zvečer je sv. oče krstil deset mladih, predstavnikov vseh petih celin. Ko se je zmrčilo in se je prižgalo 750 000 svečk, se je hipodrom spremenil v morje luči. S prižganimi svečkami smo skupaj obnovili krstne obljube. Petje in glasba, besede svetega očeta. "...Jaz te krstim v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha..." to je bilo kot svetli sončni žarki, ki so prodirali do globine srca in duše.

To enkratno razpoloženje je bilo čuti tudi po končanem bogoslužju,

ko nam je papež zaželel, naj dobro spimo. A še ob enih ponoči se je v skupinah prepevalo ob kitarah, "plesalo", fotografiralo in iznenjavalo naslove...

Pri zaključni sv. maši v nedeljo, 24. avgusta, je bilo več kot en milijon ljudi. To je bila zares evharistija, pri kateri se je videlo, kaj je to "Katoliška cerkev", da je to življenje, da ima naša Cerkev "mlad obraz", da bo ta Cerkev tudi v novem tisočletju pokazala pot upanja, ki pelje v civilizacijo ljubezni, torej do tiste prave "svobode, enakosti in bratstva".

Slovenci iz Stuttgarta na gradu v Škofji Loki

Obisk Marije romarice iz Fatime v Sloveniji od 29. avgusta do 26. decembra 1997

Letos mineva 50 let, kar je iz Fatime krenil na pot po svetu kip **"Marije romarice"** (kopija originalnega kipa in istega umetnika), da bi ob njem molili tudi tisti, ki ne morejo v Fatimo.

Kdor bi želel sprejeti majhen kipec fatimske Marije za en dan, naj nam sporoči.

Naša molitev naj bo izraz osebne posvetitve Mariji in prošnja za naše družine, za otroke in mlade ter za spravo in duhovno prenavo slovenskega naroda. "Z Marijo v tretje tisočletje."

Š V E D S K A

Slovenska lipa v Vadsteni in drugi dogodki

Binkoštno srečanje je bilo zaznamovano s srebrnim jubilejem

Pokojna Angelina Argirova

srečanj Slovencev v Vadsteni s posaditvijo "slovenske lipe", katere korenine so objele kamen, prinešen s Triglava, in z obljubo, da se bodo letos Slovenci s Švedske srečali ob grobu p. Janeza SODJE, ki je s temi srečanji začel. **Slovesno bogoslužje** je vodil dr. Ivan Štuhec, vodja študentske pastoralne v Mariborski škofiji. S svojo kleno in izvirno besedo je nagovoril naše rojake in jih navduševal za slovenstvo, ki se potrjuje prav z zvestobo Kristusovega evangelija in njegovi Cerkvi. Poudaril je, da smo Slovenci nekaj posebnega in da smo lahko ponosni nase. Naši značilnosti sta veselje, ki se izraža s pesmijo, ter gostoljubje. Tega nima noben narod na svetu v takšni meri. Bogoslužje je bilo pri sestrah sv. Brigite, ki nas vedno z veseljem pričakujejo. S čudovito cerkveno zborovsko pesmijo so srečanje pri oltarju povzdignili mladi glasovi študentske vokalne skupine **LIRA iz Maribora**. Tudi ljudsko petje je prišlo do izraza,

posebej še v procesiji, ki se je vila od kapele, kjer je bila sv. maša, do starodavne gotske cerkve, v kateri so bile litanije Matere Božje z odpevi. Pred litanijami je bilo v parku pred cerkvijo pomembno dejanje, na katerega mora biti ponosen vsak Slovenec na Švedskem. Aktivna člana misijskega sveta **Roža in Vinko Tomažič** z mnogimi slovenskimi botri s cele Švedske in celo rojakinja **Jožica Šparovec** iz Slovenije so posadili slovensko lipo. Blagoslovil jo je g. Ivan Štuhec. Ob tem dejanju je v parku, kjer stoji tudi papeževo drevo, posajeno ob spominu na njegov obisk na Švedskem, zadonela slovenska himna in Lipa zelenela je. Marsikomu so se od ganečnosti prikazale solze. Tako se je spolnila želja mnogih, da bi tudi v Vadsteni, kjer se vsako leto že dolgo srečujejo verni Slovenci in vsi ljudje dobre volje, rastle lipa kot znamenje slovenstva.

Slovesnost se je končala z odmevnim koncertom Lire, ki je obvladala veliki prostor starodavne cerkve. Po zahvali in ogledu božjega svetišča, kjer smo se priporočili tudi sv. Brigiti, je sledilo srečanje na dvorišču pri sestrah, ki so nas pričakale z enkratno juho in kavo, žene Misijskega pastoralnega sveta pa so pripravile tople klobase, da je bilo moč pregnati prvo lakoto. Spet je zadonela slovenska glasba, iz svojih inštrumentov so jo izvajali mladi člani ansambla POMLAD, in privabili v slovensko kolo tudi sestre sv. Brigite, ki se zelo razživijo ob poskočni glasbi.

Sledilo je **slavje v dvorani**, kjer je bil najprej kulturni spored. Na začetku še enkrat pozdrav vsem gostom, predstavnikom slovenskega veleposlaništva iz Stockholma,

predsedniku Zveze slovenskih društev g. Branku Jenku ter predstavniku slovenskega društva Slovenija v svetu g. Franciju Kadivcu, ki je prebral tudi pozdravna pisma slovenskega metropolita dr. Franca Rodeta, g. Janeza Janše v imenu stranke SDS ter g. Lojzeta Peterleta, predsednika SKD. Sledila je slovenska pesem tria sester Budja - Lastovk s Švedske-, ki so spet očarale s svojimi glasovi in ubranostjo. Kulturnemu delu je dal svoj pečat še enkratni nastop študentske skupine Lira in ansambla Pomlad. Slednji je še naprej skrbel za prijetno razpoloženje v dvorani, kjer se je rajalo vse do zgodnjega jutra.

Prisrčna zahvala naj velja vsem, ki ste pripomogli z gostoljubnostjo in pridnostjo, da je bilo praznovanje enkratno. Slovenski dušni pastir se zahvaljuje slovenski skupnosti v Landskroni in njeni okolici, ki je letos gostila goste iz domovine, in vodičema, ki sta gostom razkazala južno Švedsko. Hvala tudi slovenski skupnosti in članicam misijskega pastoralnega sveta iz Göteborga, ki so sprejeli goste in se z njimi srečali v župnijski cerkvi Kristusa Kralja, v kateri sta pri večerni sv. maši doneli slovenska pesem in beseda. Svojo skrbnost, ljubezen in gostoljubnost so pri večerji v župnijski dvorani in nekaj dni kasneje v Vadsteni pokazale članice misijskega pastoralnega sveta, za kar jim Bog plačaja. Tudi Slovenkam in Slovencem iz Stockholma lepa hvala za sprejem gostov v "severnih Benetkah", ki so si jih gostje iz Slovenije z veseljem ogledali ter še enkrat doživeli domačnost in toplino slovenskega srca, čeprav je sever zelo hladen.

Gospod vè, koliko dobrega sta za dobro slovenstva na Švedskem in za slovensko srečanje v Vadsteni Slovensko storila društvo Slovenija v svetu, za kar gre posebna zahvala predsedniku Boštjanu Kocmurju, inž. Franciju Kadivcu, ter Slovenska zveza na čelu s predsednikom Brankom Jenkom in vsem odgovornim pri zvezi, ki jim srečanje v Vadsteni veliko pomeni. Tudi njim en velik boglonaj.

Treba je omeniti tudi **“botre slovenske lipe”** v Vadsteni, ki so s svojimi darovi pripomogli, da se je tako pomembno dejanje zgodilo.

Ne nazadnjepa Bogu hvala za lepo vreme in vsem, ki ste s svojo prisotnostjo povzdignili to slovesnost in tako ali drugače pripomogli, da je bilo lepo in veselo kot že dolgo ne.

Četrti švedskoslovenski vzpon je bil letos na Stol, ki kraljuje v Karavankah. Zgodaj jutraj 21. julija se je začelo vandranje v planinski svet, ki se ga je letos udeležila velika skupina ljubiteljev slovenskih gora v organizaciji Zvoneta Podvinskega, g. Jožeta Drolca in njegovih iz Radovljice ter g. Avgušтина Rakovnika in Marjana Brezočnika, “Lorenčana”, velika pomočnika pri organizaciji vzponov v slovenske gore. Vsakemu ljubitelju gora se more izviti iz srca pesem Lep je Božji svet, krasen je razgled, vse je krog in krog delo Božjih rok, kot je pred mnogimi leti zapel g. Jože Tovšak, veliki Marijin častilec in varuh njenega svetišča v Puščavi pod zelenim Pohorjem.

Lepi so bili ti dnevi v Karavankah. Trideset Slovencev s Švedske in nekaj Švedov ter 14 skavtov iz Nizozemske, ki so se priključili temu vzponu v Karavanke je doživljalo

čare slovenskih gora. Stol, Zelenica, Begunjščica s kočo na Robleku in tretji dan sestop v dolino Drage, kjer nas je sprejel starodavni grad Kamen. Doživete so bile sv. maše v kočah na vrhu planin, ki so nas vabile k češčenju Stvarnika in v zahvalo ter čudenje nad lepotami, ki smo jih doživeli, saj smo v teh dneh postali velika družina Božjih otrok. Čeprav je bilo letošnje poletje ne navadno, vreme nepredvidljivo, so bili dnevi četrtega vzpona Slovencev in Švedov v slovenske gore izredno lepi. Ob vsem tem je vredno zapisati, da dobri Bog vedno poskrbi za svoje.

Tretji dan skupnega vandraja.

23. julija, pa je bil namenjen Kraljici Slovencev, Mariji Pomagaj z Brezije, kjer je bila slovesna sv. maša za vse romarje, pri kateri se je zbralo veliko Slovencev s Švedske in njihovih sorodnikov ter drugih romarjev. Iz vsega srca je donela slovenska pesem Bogu in Mariji na čast. Uvod v sv. mašo je izrekel g. Jože Drolc, ki je daroval 16 najlepših let za Slovence na Švedskem. S posebnim veseljem je pozdravil romarje in izrekel dobrodošlico svojim nekdanjim faranom ter jih povabil v svojo novo župnijo, kar so rojaki s Švedske radi storili. Po zahvalni sv. maši je sledil ogled cerkve in tiha molitev pri Mariji Pomagaj, ki varuje vse Slovence. Po skupnem slikanju so se odpeljali v gostilno Mlakarjevih na Črnivcu, kjer so se okrepčali. Od tam jih je pot peljala v Radovljico, častitljivo staro mesto. Pričakal jih je župnik Jože Drolc in pevski zbor, ki je gostom s Švedske zapel nekaj pesmi in jim zaželel dobrodošlico. Po ogledu župnijske cerkve je sledila pogostitev ob dobri kapljici in pecivu, ki

so ga pripravile skrbne roke in dobra srca, za kar iskrena hvala.

Nato je goste pot peljala v Bohinj in njegovo okolico. Tam jih je pričakal ljubitelj slovenskih znamenitosti in gora g. Peter Škobrne, ki si je utrgal svoj dragoceni čas in nam predstavil lepote Bohinja in okolice, jih popeljal na Mostnice in jim pokazal njihove značilnosti ter razložil njihov nastanek. Naj Gospod, ki vidi dobro, tudi to bogato poplača Petru in Ireni, ki sta poskrbela za še eno presenečenje.

Od srečanja v Vadsteni pa do tedaj je v srcu slovenskih rojakov s Švedske in njihovega dušnega pastirja gorela iskrena želja, da obiščejo grob pokojnega patra Janeza Sodje v Bohinjski Bistrici in se mu v letu priprave na srebrni jubilej srečanj v Vadsteni, ki jih je on začel, zahvalijo za ljubezen in požrtvovalnost za Slovensko skupnost na Švedskem. Po vsem lepem, kar se je zgodilo v tistih dneh, smo se slovenski rojaki z molitvijo, prižganimi svečami in s pesmijo zahvalili patru Janezu za pastoralno delo med slovenskimi izseljenci v Evropi. Naj bo to lepo dejanje spodbuda slovenskim rojakom v

Pokojni Jože Nachtigal

vsej Skandinaviji, da bodo vselej ostali zvesti Kristusovi Cerkvi in slovenskim koreninam.

Četrti dan vandraja smo se podali k sv. Lovrencu na zeleno Pohorje. Lars Nilsson s Karolino, Slovenko po rodu, je poskrbel za še eno presenečenje v gasilski dvorani. Z diapozitivi je pričaral lepote slovenskih gora: očaka Triglava in poti, ki vodijo z različnih koncev na vrhove slovenskih gora, tudi Savinsko-kamniške Alpe z Ojstrico in njeno okolico ter Robanovim kotom. Mnogi, ki so videli diapozitive, so bili mnenja, da slovensko oko velikokrat ne opazi lepote "raja pod Triglavom", kar je zelo žalostno. Lasseju in Karolini hvala za še en biser s slovenskih planin, hvala tudi odgovornim za gasilski dom ter za gostogostitev.

Poroka: Ob lepi pripravi na zakrament sv. zakona v Göteborgu na Švedskem sta si 19. julija v župnijski cerkvi v Beltincih pred Bogom in pričama ter služabnikom Cerkve Zvonetom obljubila zvestobo **Katarina Turšič in Jože Zupančič**. Želela sta se poročiti v Sloveniji in hvala Bogu se jima je skrita želja uresničila. Doživeto je bilo sv. bogoslužje, pri katerem se je zbralo veliko njunih sorodnikov in prijateljev iz Slovenije in Švedske. Jasno in glasno je bili iz ust obeh novoporočencev izrečen tisti da, ki naj jima z Božjo pomočjo pomaga ohranjati zakonsko skupnost in jima pomaga, da bosta iz ljubezni sprejemala otroke, ki naj jima bodo v veselje in v oporo. Po sv. maši je sledilo "prekmursko gostüvaje" v Odrancih, kjer je čakala novoporočenca slavnostno okrašena dvorana z izbranimi jedili in prijetno kapljico. Bogu hvala za še en lep

dogodek in zavezo z Njim, ki naj ženina in nevesto poveže na njuni skupni poti.

Draga ženina in nevesta, Jože in Katarina: Bog naj vaju blagoslavlja vse dni življenja in naj ohranja vajino zakonsko in družinsko skupnost ter poživlja na mnoga leta! Naj se v vajinem življenju uresniči besede iz Svetega pisma, da kar je Bog združil, tega naj človek ne loči, in tudi besede apostola Pavla iz hvalnice ljubezni!

Vaš Zvone Podvinski

Jože Ciglar

Za posledicami neozdravljive bolezni nas je 13. junija leta 1997 prežgodaj zapustil ljubeči mož in skrben **oče Jože Ciglar**. Več mesecev se je zdravil v bolnišnici v Malmöju, a mu niso mogli več pomagati. Dva meseca pred smrtjo si je zaželel priti domov v svojo hišo, ki mu je bila najdražja, in med svoje domače. Zadnje mesece je bil popolnoma odvisen od pomoči drugih. Ves čas so zanj skrbele in mu stregle žena Marija in hčerke, ki so morale biti ob njem noč in dan. 13. junija je spet klical pomoč v bolnišnico v upanju na boljše. Istega dne ob četrty

Pokojni Jože Ciglar

uri popoldne je v krogu svojih domačih mirno zaspal v Gospodu.

Rojen je bil 29. aprila 1929 v Korovcih v Prekmurju, v skromni kmečki družini, kjer življenje ni bilo lahko. Doma se je izučil za čevljarja, ampak že v mladih letih se je podal v tujino za boljše življenje. Po letu dni bivanja v Avstriji se je z ženo Marijo odločil, da odpotujeta na Švedsko.

V 40 letih bivanja na Švedskem sta si ustvarila nov in topel dom, kjer so se mu rodile tri hčerke. Kljub trdemu delu v svoji čevljarški delavnici je rad kramljal s sorodniki in prijatelji. Tudi za slovensko skupnost si je vzel čas, saj je bil v Malmöju med prvimi organizatorji za igre in slovenske veselice. Poskrbel je tudi za prvega slovenskega izseljenskega duhovnika Jožeta Flisa, pozneje pa za duhovnika Jožeta Drolca. Bil je človek dobre duše in vsakemu v pomoč. Pokojni Jože je imel srce in čut za vse, za svoje domače in za vse poznane, med katerimi je imel dosti zvestih prijateljev, ki so mu pomagali in ga obiskovali v njegovi težki bolezni in mu delili tolažbo ter ga spremljali na njegovi zadnji poti.

Hvala vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki ste mu darovali vence in cvetje, posebno hvala pa za telegrame in rože iz domačega kraja v Sloveniji, ki jo je tako ljubil.

*Tího mirno tukaj v grobu spiš,
a v naših srcih še živiš.
Že več kot mesec dni te zemlja krije
tu v tujini v hladnem grobu mirno spiš,
a srce tvoje več ne bije,
bolečin več ne trpiš.
Vsem nam v srcu je hudo.
Ko pa mine čas življenja,
tam s teboj se snidemo.*

Žalujoči domači

OZNANILA IZ NAŠIH ŽUPNIJ

BELGIJA

Slovenski dan

Eisden - Maasmechelen

V cerkvi sv. Barbare v Eisdu - ob 16. uri slovenska sveta maša, ob 17. uri kulturni program v Cultureel centrum - Maasmechelen ob sodelovanju folklorne skupine "Škofja Loka". Nato prava slovenska veselica z ansamblom "Die Mergelländer Buben" in "Škofjeloški fantje".

FRANCIJA

Program za leto 1997-1998

Méricourt

Oktober	4. 10. 1997, 18. 10. 1997
Vsi sveti	31. 10. 1997
November	blagoslovitev grobov od 2. do 5. 11. 1997, 15. 11. 1997
December	Praznik svete Barbare 4. 12. 1997 24. 12. 1997
Januar	3. 1. 1998, 17. 1. 1998
Februar	31. 1. 1998, 28. 1. 1998
Marec	7. 3. 1998, 20. 3. 1998
April	cvetna nedelja 4. 4. 1998 veliki teden - velika noč 9.-12. 4. 1998
Maj	9. 5. 1998, 31. 5. 1998
Junij	13. 6. 1998, 27. 6. 1998
Julij	4. 7. 1998, 18. 7. 1998
Avgust	MARIJINO VNEBOVZETJE 15. 8. 1998 29. 8. 1998

Kdor pozna korenine svojega naroda in spoznanje vere, ta lahko napreduje in pričuje, kdo je, kaj bo in kakšen je!

NEMČIJA

München

Nedeljske maše so ob 16.30 v cerkvi sv. Duha na Tal blizu Marienplatz. Pol ure pred mašo priložnost za spoved. Na prvo nedeljo je ob 16. uri molitev za mir in duhovne poklice.

Vsak petek v oktobru bo maša ob 19. uri v kapeli, po maši pa molitev rožnega venca.

Šola bo 11. in 18. oktobra.

Mladinci se bodo srečali v oktobru po dogovoru.

Waldkraiburg

V cerkvi Kristusa Kralja 4. in 18. oktobra ob 19. uri

V novembru bodo maše spet ob 18. uri, in sicer 8. in 22. nov.

Rosenheim

V cerkvi ob pokopališču 12. in 26. oktobra ob 11.15, v novembru pa 9. in 23.

Freilassing

V župnijski cerkvi 12. 10. in 9. 11. ob 16. uri.

Stuttgart:

STUTTGART - Sv. Konrad: 5., 12. (ob 15. uri sv. birma) in 19. okt. ter 2., 9., 16. in 30. nov. ob 16.30

BÖBLINGEN: Sv. Bonifacij: 5. okt. in 2. nov. ob 10.00

SCHW. GMÜND: Kapela sv. Jožefa: 12. okt. in 9. nov. ob 9.30

SCHORNDORF: kapela-sestre: 19. okt. in 16. nov. ob 8.45

AALEN: Sv. Avguštin: 19. okt. ob 15.00 v Neresheimu! in 16. nov. ob 11.00.

HN-BÖCKINGEN: Sv. Kilian: SOBOTA: 25. okt. in 22. nov. ob 18.00

OBERSTENFELD: Srce Jezusovo: 26. okt. in 23. nov. ob 9.00.

ESSLINGEN: Sv. Elizabeta: 26. okt.: KRESOVANJE - sv. maša ob 15. uri! in 23. nov. ob 17.00!

Weißbach: v soboto, 18. okt., ob 16.00, nato Vinska trgatev

Ave Marija - Deggingen: 1. nov. ob 15.00 za vse naše pokojne

Sobotna šola

Stuttgart: 20. 9., 27. 9. (birmanci), 4. in 18. 10. od 15.00 do 17.00.

Böblingen: 5. 10. in 2. 11. ob 9.00.

V nedeljo, 12. oktobra, bo v Stuttgartu SVETA BIRMA. Slovesnost ob 15. uri bo vodil škof msgr. Metod Pirih.

V soboto, 18. okt., bo v Weißbachu ob 16. uri sv. maša, nato pa v "Gemeindesaal" družabna prireditev Vinska trgatev. Igral bo ansambel Grajski fantje s pevko Ivico iz Slovenije.

V nedeljo, 19. okt., bo sv. maša ob 15. uri v NERESHEIMU - (namesto ob 11.00 v Aalenu)!

V nedeljo, 26. Oktobra, bo v Esslingenu naše župnijsko žegnanje in VINSKA TRGATEV. Sv. maša bo že ob 15. uri!

V soboto, 1. nov., bo sv. maša ob 15.00 pri Ave Mariji v Deggingenu. Od 14.00 naprej spovedovanje.

Srečanja za mlade

Ob petkih zvečer po 18. uri trenira nogometna ekipa. Če kdo želi, se lahko pridruži - za rekreacijo!

Ob sobotah se zbiramo po 17. uri - tudi za pevske vaje pred birmo!

Tečaj slovenskega jezika

Za mlade in odrasle - bo spet po 15. septembru v Slovenskem domu: ob ponedeljkih od 19.30 do 21.00! Vabljeni mladi iz slovenskih družin in tudi njihovi prijatelji!

Slovenska dopolnilna šola

z oddelki v Stuttgartu / Bad - Cannstatt, Zuffenhausen, Wangen, Untertürkheim, Degerloch, Feuerbach in Vogelsang/ ter v naslednjih mestih: Calw, Esslingen, Göppingen, Kirchheim-Teck, Ludwigsburg, Pforzheim, Plochingen, Radolfzell, Ravensburg, Reutlingen, Schwenningen, Sindelfingen, Ulm in Weingarten vabi k pouku slovenskega jezika. Informacije: g. Vinko Kralj, (07031/672-992), ga. Helena Thiele (0711/611-735), ga. Zdenka Zelko (0711/610-838) in ga. Bojana Mlinar (0751/553-782).

Konzularni dnevi

Sophiehstr. 25/11.: 2., 9. in 23. okt. in 6., 13., ter 27. nov. (9.00 - 12.30 in 13.00 - 16.00), Tel.: 0711/640-10 31 /32/ ali München: 089/ 543-98-19.

Lojze Kozar: Materina ruta

"Mi. Vzeli bomo tam, kjer je in dali tja, kjer ni nič ali premalo."

"Vidiš, Miška, to je prav tako neumno govorjenje kakor prej, ko si rekel, da nihče izmed nas ne bi maral sprejeti tujega otroka. Saj je res, da otrok-sirota potrebuje nekoga in mora nekoga imeti. Toda razumi vendar, kaj bi rekli ljudje, če bi ga na vsem lepem vzel v svojo družino. Takoj bi rekli, da je moj. Moja stara bi naredila pravi pekel iz tega."

"In če to govorilo ljudje o meni? Me je kaj manj?"

"To je drugo."

"Tako je, to je drugo. Vem, kaj tiči za tem: to je drugo. Reči hočeš, da je pač vseeno, kaj ljudje govorijo o takem ničetu, kot je Miška. Saj Miška ni nič. Ni župan ne posestnik ne družinski oče, nič, prav nič. Kaj torej zato, če se mu obesi en madež več ali manj. Vi pa ste častivredni ljudje. Danes ali jutri si lahko vaški odbornik, si lahko ugledna oseba. Imaš družino, si gospodar, lahko postaneš celo župan, ali v novih časih, ki prihajajo, pravzaprav so že tu, tudi kaj višjega. Zato ne smeš storiti dobro majhnemu otroku in sploh ne smeš tvegati, da pade senca na tvoje dobro ime. Toda jaz bi rekel, da je vsa vaša čast, vaše dobro ime kakor dim. Če ga hočeš prijeti, ti ostanejo roke prazne. Zdi se, da je nekaj, pa vendar ni nič."

"Kaj hočeš, Miška, tak je svet."

"Pa bi ne smel biti tak, zato ga bomo spremenili."

"Kdo ga bo spremenil?"

(Frankfurt) Ilbenstadt: Lepo je, če se nas veliko zbere.

"Siromaki in dobri ljudje. Saj je rečeno, da bodo taki zemljo posedli."

"Potem pa smo tako in tako zraven. Menda nas ne prištevaš med bogate?"

"Niste, toda radi bi bili. Tudi to je napaka."

Tedaj je butnil v sobo visok mršav fant, ki je šele pred kratkim prišel od nekod iz ujetništva. Imel je dekle na Gorenjem Seniku in je vsako novico najprej zvedel. Brez pozdrava je vrgel med zbrane kakor ročno granato novico:

"Vancarno Lino na Seniku so zaprli."

"Si nor! Zakaj pa naj bi jo zaprli, siroto?"

"Zažgala je svoje dete. Novorojenčka."

"Križ božji! Zažgala, praviš? Kaj se ji je zmešalo?"

"Menda res."

"Seveda, seveda. Moža ni bilo doma in zdaj bi rada prikrla. Ampak, da ga je zažgala!"

"Tako bi izginil brez sledu. Izmisli si je peklenski načrt."

"In če to govorilo ljudje o meni? Me je kaj manj?"

"Kako pa so prišli na sled? Jo je kdo videl ali kaj opazil?"

"Pravijo, da jo je logar zatožil. Ona pa trdi, da otrok ni bil živ. Da je rodila mrtvega. Pravi, da je logar kriv otrokove smrti in da je on tudi otrokov oče. Zato so tudi logarja poklicali na zagovor. Menda se je pri zagovoru tako zapletal, da je v resnici padel sum tudi nanj in so ga pridržali v zaporu. Toda vsi so mnenja, da bodo logarju težko kaj dokazali."

"Kdaj pa se je to zgodilo? Nismo zaman Bogu za hrbtom. Nič nismo o tem vedeli."

"Zgodilo se je že jeseni ali poleti. Samo da je logar šele sedaj naredil prijavo."

"Meni se zdi, da je logar malo nor. Nikoli ni bil čisto pri pravi pameti, da si ne bi mogel reči, da je bil neumen. V tej zimi pa je postal kakor stekel pes. Ljudji se je še bolj

ogibal kakor prej in puško je vedno nosil pripravljeno na strel, da sem se ga v resnici bal srečati."

"Kaj se ne bi bal. Tak norec, tak divjak ti pritisne na petelina, da niti ne veš kdaj, pa si že na drugem svetu."

"Saj ni mogel biti drugačen. Če bi ti živel od otroških let v taki samoti, bi bil ravno tak."

"Kaj pa mu je treba prebivati v tisti razpadajoči podrtiji. Med ljudi naj gre, ne pa da sameva kakor sova v gozdu in tuhta, kako bi komu čimbolj zagodel."

Jaz ne bi zdržal. Jaz bi povedal, kar vem. Zdaj se je torej začelo. Toda kako in kje se bo ustavilo?"

"Kaj pa ljudje na Seniku? Kaj so rekli Lini?"

"Ko so jo gnali skozi vas, so vrel skupaj in bi jo menda raztrgali, če je orožnika ne bi branila. Metali so vanjo najgrše psovke in metali bi tudi kamenje, če je žandarja ne bi vzela tesno medse."

"Kaj pa ona, Ženska?" Niso je hoteli imenovati z imenom.

"Zver, ne pa ženska! Roditi otroka in ga zažgati, to zmore samo blazen človek."

"Šla je, kakor da se je nič ne tiče. V tenki vsakdanji obleki, brez ogrinjala, z razcefranimi nezavezanimi čevlji brez nogavic."

"Boso, boso bi morali gnati po snegu in nago, coprnico!"

Miška ni mogel več molčati in je rekel:

"Vsi jo smao obsojate in niti ne veste, kaj in koliko je kriva."

"Pa ti povej, če veš."

"Vem in ne vem. Človek nikoli ne ve, kaj pametno vedeti in kaj ni."

"Če kaj veš v njeno obrambo, si dolžan povedati. Za tak zločin jo bodo gotovo obsodili na smrt."

"Bom še premislil, če kaj vem. Vam pa rečem samo toliko, da rajši preišči vsak svojo malho, preden hočeš izprazniti tujo."

"Že ves večer nam samo pridigaš in nas poučuješ. Rajši nam povej, kar veš in bomo skupaj laže našli pravo pot."

"Povedal bom, kadar in komur bo treba."

"Torej nekaj le veš."

"Dajte mi rajši vrč z jabolčnikom, da mu pogledam do dna. Čas bo iti spat."

"Kaj pa ti je danes? Vsak večer si bil med zadnjimi, danes siliš med prvimi domov. Pa ne, da si kakorkoli povezan s to strahoto? Je morda tudi tisti bil tvoj, a? Daj, pohvali se malo."

Toda Miška ni odgovoril, čeprav je imel prav zlobno na jeziku. Krepko je zaprl vrata za seboj in vzela ga je noč. Počasi je gazil sneg in godrnjal:

"Globkó se odmotava, globkó se odmotava. Toda pravi konec držim jaz in brez mene tega zamotanega predena ne boste odmotali. Moral bom Lini pomagati, pa naj se zgodi kar koli."

Toda logar in žandarji so kakor eden. Tu že ne bom nič opravil. Moral bom v Monošter. Naravnost pred sodnika. Toda kako naj grem tako daleč v tem mrazu? Moram prej dobro premisliti. Če mi ne bodo verjeli, si bom pravega vruga nakopal na glavo. Logar mi tega ne bo pozabil.

Lino pa zopet ne smem pustiti brez obrambe. Samo jaz vem, kako je bilo. Ve tudi župnik, pa ne sme povedati. Saj res, kaj si je neki župnik mislil, ko so jo gnali mimo njegovega okna in so jo ljudje zmerjali in pljuvali vanjo, in ni mogel niti besede povedati v njeno obrambo?

Jaz ne bi zdržal. Jaz bi povedal, kar vem. Zdaj se je torej začelo. Toda kako in kje se bo ustavilo?"

(Anglija) Morda boste na tej fotografiji še koga prepoznali.

Doma je našel vrata samo prislonjena in v mislih je zmerjal samega sebe, da je mogel biti tako neroden, ko je odhajal.

Ko pa ni našel Pejpa na ležišču, ga je prevzel divji strah. Morda so ga odvedli žandarji, morda je v snu kam odšel in zmrznil v snegu, morda so ga odvedli volkovi, ki so se že lansko zimo priklatili nekje od Karpato vpred madžarske ravnine, čeprav jih doslej še nihče ni videl. Toda vsi so o tem govorili. Vse okrog bajte je iskal sledi v snegu, toda razen svojih ni našel ne volčjih ne človeških. To ga ni pomirilo, navdalo ga je samo s še večjo zbezanostjo.

nazadnje se je le spomnil na Belkino stajo. Z veliko nežnostjo je vzel na roke negibnega Pejpa in ga odnesel v hišo.

"Moj mali, mali Pejp! Moj sinek, bal si se, kajne? Strah te je bilo. Gotovo si se zbudil."

Pejp je še vedno molčal. V njem se je borilo veselje nad stričevo vrnitvijo z globoko užaljenostjo, ki kljub stričevim ljubeznivostim ni hotela popustiti, da bi zmagalo veselje.

Strahovi so popustili, prišlo je olajšanje, užaljenost pa je obdržal, hote in z lastno voljo.

"Pij, moj mali Pejp. Prinesel sem ti kuhanih krljev s kakor med sladko vodo. Toliko vode si stočil nocoj skozi oči, da jo moraš zares nadomestiti. Pij, Pejp!"

Toda Pejp se ni ganil niti ni hotel odpreti ust.

"Kriv sem, Pejp. Nisem ti povedal, da grem z doma. Moral bi ti povedati, potem te ne bi bilo strah. Vsaj tako hudo ne. Mislil sem, da se vrnem, preden se zbudiš. Saj

(Manheim) Praznovanje srebrne maše g. Bogdana in g. Janeza v Schwarzwald

si vedno spal kot ubit, kaj se ti je neki danes zgodilo? Zakaj pa si šel iz hiše?"

"Pri Belki me je bilo manj strah. Zakaj vas ni bilo tako dolgo?"

Šele sedaj se je mali privil k starcu in užaljenost je skopnela kot sneg ob toplem soncu.

"Moj mali, mali Pejp! Moj sinek, bal si se, kajne? Strah te je bilo. Gotovo si se zbudil."

Naslednjega dne je bil Miška razdražljiv in slabe volje. Grizla ga je misel, da bi moral Lini v njeni stiski pomagati, pa se ni mnoge odločiti, kdaj in kako naj to naredi. Po mnogem tuhtanju in odlašanju se je vendarle odločil: Moram, naj se zgodi karkoli.

"Pejp, dobro me poslušaj," je začel svečano, da se je Pejp nerodno prestopil, pričakujoč nečesa neugodnega.

"Jutri moram na pot. Zgodaj preden bo dan. Vrnem se šele zvečer. Morda zelo pozno. Nič ne morem pomagati, tako mora biti. jesti ti bom pripravil, da ne boš lačen. Belki boš pa ti položil. ne sme te biti strah, Pejp. Zjutraj te ne bo, ker bo kmalu dan, ko bom odšel. Zvečer pa si prižgi trske in si sveti, dokler ne pridem, čeprav jih vse požgeš. Vrata zapahni in se ti ni treba ničesar bati. Ne smeš samo sedeti in tuhtati. Delaj kaj in te ne bo strah."

"Kaj pa naj delam?"

"Rezljaj, saj to znaš. In še prav lepô. Nabrusil ti bom nožič, ti pa reži iz lesa mozičke, ptičke ali kar hočeš. Daj si opravlja pri ognju. preglej vse, kar je v najinem kovčku, potem pa zopet zloži nazaj. Glej slike v maminem molitveniku. Tako ti bo čas minil, da sam ne boš vedel kdaj. Pred večerom pa me ne čakaj. Ali te pa naj raje odpeljem h kaki hiši, dokler me ne bo?"

"Ne rajši sem tukaj?"

Pejpu je bilo srce plaho in žalostno. Že vnaprej je vedel, kako se bo vlekel čas, kako neskončno dolg bo dan, zlasti pa večer. Toda poznal je strica. Kadar je govoril tako odločno kakor danes, je bilo vse, kar je povedal, nepreklicno. Trudil se je, da bi kazal vesel obraz, toda starega ni mogel preslepiti. Miška je videl, koliko bridkosti je v njegovih očeh, pa mu ni mogel pomagati.

(Švica) G. škof Metod Pirih med udeleženci piknika švicarskih Slovencev

18

Miška je šel tako rano z doma, da je ob devetih že stal pred sodiščem v Monoštru. Zda se je znova začel obirati in njegova prejšnja odločnost je splahnela. Morda bi se celo obrnil in se vrnil domov, toda tedaj je pristopil paznik in ga vprašal, koga čaka.

"Nikogar ne čakam. Koga pa bi tudi čakal?"

"Čemu pa potem postopate tukaj?"

"K sodniku sem se namenil."

"H kateremu sodniku?"

"K sodniku pač. Kako naj drugače povem?"

"Sodnikov je več. Hočete morda k prvemu glavnemu."

"Seveda k prvemu. Kako pa drugače."

"Ne vem, če boste. Nekaterih se nič ne prime."

"Pojdite z menoj."

preden se je prav znašel, je že stal pred človekom srednjih let; ta si ga je z zanimanjem ogledoval od nog do glave. Mišku je postalo še bolj nelagodno in se je začel še sam razgledovati po svoji zakrpani obleki.

"Imate poziv, ali ste prišli po lastni volji?"

"Kakšen poziv?"

"Smo vas morda klicali, da ste prišli semkaj?"

"Kdo neki bi me klical? In zakaj? Prišel sem, ker sem sam tako sklenil."

"In kaj bi nam radi povedali?"

"Vam sem hotel nekaj povedati."

"Dobro, dobro. Kar povejte."

"Toda jaz bi rad povedal samo vam."

"A tako. Razumem. Zakaj ste pa tako skrivnostni? Pri nas navadno nič ne skrivamo. Pisar pač mora slišati, kaj boste rekli, saj bo moral vse zapisati."

"Zakaj pa zapisati? Povem vam, kar bi rad in to je dovolj."

"Veste, dragi človek, za čveke nimam časa. Če pa je kaj važnega, pa beseda sama ne zaleže. Treba je vse zapisati in podpisati."

"Zaradi podpisa nihče ni modrejši ne pametnejši. niso vsi, ki lepo pišejo tudi pametni in dobri. Če bi bili, bi svet bolje stal, kakor zdaj stoji."

"Kaj zdaj slabo stoji?"

"Menda že. In je na tem, da se prekucne. Toda nisem prišel zaradi tega."

"Zakaj ste pa prišli? Povejte nam, da bomo še mi pametnejši."

"Ne vem, če boste. Nekaterih se nič ne prime."

"Vi ste pa vsaj nevljudni, da ne rečem predrzni." Vikal je Miška in bilo je kar lepo slišati. Pred dobrega pol leta bi bilo skoraj smešno in Miška bi tedaj mislil, da se norčuje iz njega. Toda v odnosih med ljudmi se je nekaj spremenilo, to je čutil vsak, kdor je imel zdaj opravka v kaki pisarni.

(Maasmechelen) Zaključni večer dopolnilnega pouka slovenščine

"Saj nisem mislil vas, žaliti pa še celo ne. To se tako reče."

"Zdaj sva se dovolj naklepetala. Sedite in povejte, čemu ste prišli."

"Veste, ni lahko kar tako povedati. Ne vem, kako bi začel. Gre za Lino, veste. Za tisto, ki ste jo zaprli, ker je bodja ubila svojega otroka."

"No in? Kar nadaljujte."

"Ni ga ubila. Tega ni kriva. Krivec je nekdo drug."

In je začel pripovedovati vse od kraja. Sodnik ga je poslušal in samo tu in tam prekinil, ko je Miška zašel na drugo stezo in začel pripovedovati, kar s tem ni bilo v pravi zvezi.

"Vaše govorjenje je zanimivo, toda kako naj doženemo, da govorite resnico?"

"Njo vprašajte. povedala vam bo isto."

"Sta se tako dogovorila?"

"Kdo?"

"Vidva. Vi in tista ženska."

"Lina?"

"Kdo pa drugi?"

"Ne vem, zakaj bi se dogovarjala? Če je kaj res, se o tistem ni treba dogovarjati."

"Zakaj pa niste vsega tega že prej povedali. Vi ste vedeli za zločin in ste molčali. Ali veste, da je tudi to kaznivo?"

"Nisem žandar, da bi lovil zločince. Sicer jih pa tudi žandarji ne lovijo radi. Zlasti če..."

Argentinski slovinci plešejo

"Kaj če?"

"Nič. Zareklo se mi je."

"Bolje je, da se vam ne zareče."

"Sem si kar mislil. Zato pa se mi je zareklo."

"Komu ste še povedali, kar ste zdaj povedali meni?"

"Nikomur."

"Zakaj pa niste povedali takoj orožnikom? Takrat bi takoj dognali resnico."

"Zato," je rekel Miška in zakavljal kazalca drugega v drugega.

"Ni ga ubila. Tega ni kriva. Krivec je nekdo drug."

"Kaj to pomeni?"

"To ve vsak pameten človek."

"Tudi jez vem, koliko sem že pameten. Vaša kretnja je sicer zgovorna, ne da se pa zapisati."

"Saj ni treba. Jaz bi jo pa zapisal tako, da vrana vrani oči ne izkljuje ali pa roka roko umiva. Ti držijo skupaj. In morajo skupaj držati zlasti sedaj, ko se jim majejo tla pod nogami."

"Nič se ne majejo. Kdorkoli bo vladal, bo moral imeti žandarje. Opa naj se imenujejo kakorkoli že. Torej s kom ste o tem govorili?"

"Saj pravim z nikomer razen z župnikom, ki sem ga prosil, naj jo gre spovedat."

"In je šel?"

"Šel je."

"Iz njega tudi s parom konj ne spravimo nobene besede, če jo je spovedal. Toda kar tako pa vam res ne moremo verjeti."

"Kakor hočete. Prišel sem, ker sem misli, da moram Lini pomagati, ker je v stiski. Če pa vam ni do tega, da bi zvedeli resnico, je to vaša stvar. Več jaz ne morem storiti."

Se nadaljuje

ANDRAŽ NAD POLZELO

V tem kraju pod goro Oljko se je zbralo več kot 2000 ljubiteljev domače slovenske pesmi in družinskega petja iz vse Slovenije. Nastopilo je 22 družin s 130 pevci, zapeli pa so štirideset pesmi v izvedbah, kot jih družine prepevajo v domačem kraju. Geslo tudi te, 14. prireditve, je bilo "Peli so jih mati moja". Ob koncu prireditve je zbrane nagovoril predsednik republike Milan Kučan, ki je poudaril pomen prireditve, tako pri ohranjanju narodnega bogastva kot v medsebojni povezanosti družin in pevcev ter občinstva. Prireditve so zaključili s skupnim nastopom vseh pevcev, ki so zapeli Zdravljico.

CELOVEC

Avstrija je 1. septembra močno poostrila nadzor meje s Slovenijo. Ministrstvu za notranje zadeve in obrambo sta v okviru uresničevanja schengenskega sporazuma o zaščiti zunanjih meja Evropske zveze še okrepili sodelovanje; prvič v avstrijski zgodovini ščitijo mejo vojaki in žandarmerija.

Za učinkovitejši nadzor meje s Slovenijo so od 1. septembra dalje na voljo tudi helikopterji s posebno opremo za iskanje oz. odkrivanje ilegalcev ponoči. Helikopterji vrste alouette III noč za nočjo vzletajo z dveh

vojaških oporišč v Spodnji Avstriji in na Gradiščanskem ter preletavajo celotno mejo s Slovenijo. Pozornost zaščitnikov meje velja ob tem iz preteklosti znanim nevragličnim točkam v bližini Laboda in Dravograda ter ob tromеji pri Podkloštru, piše celovski dnevnik.

Helikopterji letijo zaradi nočnega časa razmeroma visoko, poleg dveh pilotov pa je v helikopterju še specialist s posebno kamero, ki deluje na osnovi odkrivanja toplotnih virov. Posadka helikopterja je v stalnem stiku s patruljami na tleh, tako da ob odkritju ilegalcev lahko takoj posredujejo.

DVOR

Člani kulturnega društva Dvor, ki ima dvestoletno tradicijo, povezano tudi z razcvetom železarstva, bi radi na Dvoru uredili muzejsko zbirko. Zdi se jim, da bi najbolj ustrezal prostor nekdanjega Novolesovega obrata, imenovan lončarija. Skupaj z ostanki spomeniško zavarovanega plavža v bližini bi lahko sestavljal zanimivo in turistično privlačno celoto. Novoles stavbe ne potrebuje več, vendar se zatika pri denarju in tudi z lastniškimi odnosi še ni vse jasno. Na Dvoru imajo zbrane že številne predmete, ki bi jih lahko uvrstili v zbirko. Jedro prihodnje zbirke pa naj bi bila zapuščina pokojnega Marjana Marinca, ki je živel v Trebči vasi, zbiral železarske predmete in vso zbirko z oporoko zapustil Dvoru za muzejsko zbirko.

IDRIJA

Zaradi obsežnih obnovitvenih del v osrednjih prostorih idrijske Mestne knjižnice je bil zavod prisiljen knjižnico zapreti in preseliti več deset tisoč leposlovnih in drugih knjig. V zavodu so del problema s selitvijo rešili tudi s pozivom svojim okoli 4 tisoč bralcem oziroma članom knjižnice, naj si za čas, ko bo knjižnica zaprta, sposodijo čim več literature. Odziv je bil presenetljiv. Idrijsko Mestno knjižnico naj bi spet odprli v dveh mesecih. V tem času se knjižničarji pospešeno pripravljajo na uvedbo računalniške izposoje. Postavitev računalniške mreže bo tretja zavodova naložba. Prva je letos obsegala ureditev novih prostorov za mladinsko literaturo ter obnovo gretja in električne napeljave. Po drugem delu načrta urejevanja osrednjega dela knjižnice, ki deluje v zgodovinski stavbi nekdanjega rudarskega skladišča in žitnice, naj bi njene prostore tudi statično uredili.

Fatimska Marija

KISOVEC

Marijino brezmadežno srce - fatimska Marija

Od leta 1929 je bila tu ekspozitura, ki je rudarjem omogočila redno božjo službo v podružni cerkvi sv. Marjete, ta je pripadala zagorski župniji. Zaradi rudarjenja se je 1956. leta ta cerkev zrušila. Tako so bili ljudje 6 let brez maše. Nadškof Pogačnik je leta 1968 ustanovil župnijo Kisovec in začasno župnijsko cerkev razglasil prilagojeno sobo v župnišču, ki je 23 let služila svojemu namenu.

Med vsemi novi cerkvami je bilo tu najtežje pridobiti gradbeno dovoljenje. Postopek je trajal 26 let. Rdeči revirji so skušali s takratnimi funkcionarji zidavo onemogočiti. Zgrajena in posvečena je bila leta 1985 po načrtih Danila Fürsta iz Ljubljane. Njen patron je Marijino brezmadežno srce ali fatimska Marija.

Posebnost naše župnije so tako imenovana fatimska romanja vsakega trinajstega v mesecu (od 13. maja do 13. Oktobra). Ta datum spominja na fatimske dogodke leta 1917.

Druga posebnost v novi cerkvi je kip fatimske Marije, ki ga je leta 1960 izdelal portugalski kipar fra Guilherm Terreirera Thedim iz cedrovega lesa. Prvi tak kip je umetnik izdelal po opisu sestre Lucije, edine še živeče fatimske vidkinje, in se nahaja v znani božjepotni cerkvi v Fatimi.

KOPER

Po dokaj "viharnih" osemdesetih letih so se v devetdesetih za klet Vinakoper začela mirnejša leta, v katerih se je koprskemu pridelovalcu vin (letos bodo natrgali 4300 ton lastnega grozdja, 1000 ton pa naj bi ga odkupili od

kooperantov) domala vse obrnilo na bolje. Zlasti je bilo pomembno to, da jim je na trgu uspelo s ponudbo rdečih vin, zlasti refoška. Kot je na današnji tiskovni konferenci povedal direktor Nevjo Pucer, imajo Vinakoper trenutno kar 30-odstotni tržni delež pri prodaji rdečih vin v Sloveniji. Že letos naj bi na trg ponudili žganja (destilate) iz malvazije, chardonayja, refoška in rumenega muškata. Kot so napovedali predstavniki kleti, bodo porabnikom v kratkem ponudili tudi osvežujoče vino s samo 8,5 odstotka alkohola.

KRANJSKA GORA

Občina Kranjska Gora in belgijska občina Waasmunster sta podpisali listino o pobratenju v začetku letošnjega februarja, že v kratkem pa je iz te občine prišlo v Kranjsko Goro precej obiskovalcev. Waasmunster jim je pomagal tudi pri organizaciji promocije zimskih olimpijskih iger treh dežel leta 2006, ki je bila v Bruslju, likovne kolonije v Waasmunstru pa so se udeležili tudi slovenski akademski slikarji.

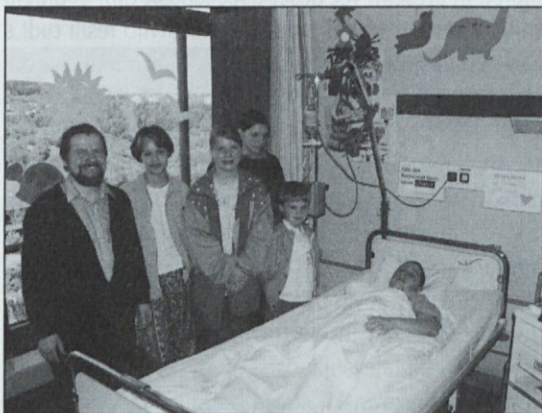
LJUBEČNA

Kranjčan Dejan Raj je absolutni zmagovalac letošnjega tekmovanja za zlato harmoniko, ki je bilo že sedemnajstič na Ljubečni. Harmonikarjem - sedemindvajset iz raznih slovenskih krajev jih je nastopilo na sklepni prireditvi - so podelili še več laskavih naslovov. Tako si je nagrado občinstva priigral Stojan Imperl iz Stranja, plaketo Avgusta Stanka za najboljšo izvedbo ljudske skladbe pa so podelili Bernardi Podlesnik iz Ljubnega ob Savinji, ki jo je na tekmovanje pospremil poln avtobus navijačev.

LJUBLJANA

Ministrstvo za zunanje zadeve je 1. septembra prejelo obvestilo italjanskega veleposlaništva v Ljubljani, da so tudi na italjanski strani izpolnjeni notranjepravni pogoji za začetek veljavnosti dvostranskega sporazuma o odpravi vizumov. Omenjeni sporazum nadomešča jugoslovansko-italijanskega, ki je urejal to področje doslej. Bistvena novost je, da je odslej mogoče v Italijo tudi z osebnimi izkaznicami.

Italijani so lahko vstopali v Slovenijo samo z osebno izkaznico že deset let. Na meji so bili namreč oskrbljeni s turističnimi prepustnicami k osebnim izkaznicam. Odslej prepustnica ne bo več potrebna.

(Stuttgart) Na obisku v bolnišnici pri ponesrečenem prijatelju

(Frankfurt) Maria Ensiedel: Kdor poje, dvakrat moli.

Hkrati s sporazumom o odpravi vizumov med Italijo in Slovenijo je začel veljati še eden, in sicer o prevzemu oseb na državni meji. Ta sporazum ureja prevzemanje državljanov obeh držav, ki jih organi druge države vrnejo matični državi, in državljanov tretjih držav, ki so nezakonito prestopili mejo. Oba sporazuma sta v Rimu septembra 1996 podpisala takratna ministra za zunanje zadeve Lamberto Dini in Davorin Kračun.

NAKLO

V Naklem so doslej imeli le nižjerazredno osnovno šolo, jeseni pa je stekel pouk v popolni osemletki. Želja po njej se je porodila že pred leti, odkar pa je Naklo samostojna občina, so si še bolj prizadevali, da bi jo uresničili. V manj kot poldrugem letu je kranjski Gradbenec prenovil staro šolo, ob njej pa postavil skoraj dvakrat toliko novih prostorov. V novi šoli je 21 učilnic in velika telovadnica, obiskuje pa jo 373 učencev, v naslednjih letih pa se bo njihovo število povečalo. Večino stroškov gradnje je doslej pokrila občina Naklo (plačala je 240 milijonov tolarjev), od ministrstva za šolstvo in šport so dobili le 20 milijonov tolarjev. Po sprejetju državnega proračuna naj bi ministrstvo prispevalo še 70 milijonov, 111 milijonov tolarjev pa prihodnje leto.

REPENTABOR

S poroko v cerkvi na Taboru je dosegla vrhunec 18. kraška ohcet, največja folklorna prireditev med zamejskimi Slovenci. Nataša Rebula in Andrej Poljšak, ki sta se v prejšnjih dneh kot nevesta in ženin udeleževala številnih ljudskih običajev, sta postala mož in žena. K poroki

ju je spremljala velika množica Kraševcev, med katerimi jih je bilo vsaj 400 v tradicionalnih narodnih nošah. Po poroki so se na trgu v Repnu nadaljevale svatovske prireditve. Ob letošnji kraški ohceti so izdali knjigo o kršaških narodnih nošah in ljudskih vezeninah, ki jo je napisala Marta Košuta, kraški obrtniki pa so pripravili v repenjski Kraški hiši razstavo o umetni obrti in pridelovanju vina. Folklorni festival so končali v Gorici s sprevedom sedmih folklornih skupin z vseh celin ob spremljavi domačih folkloristov in godb po glavni mestni ulici. Slovenijo je zastopala skupina Karol Pahor iz Pirana. V okviru tega festivala je bil posvet, na katerem so razpravljali o obrambi ogrožene ljudske kulture in istovetnosti narodnostnih skupin pred procesi tehnoloških sprememb in modernizacije.

Obisk pri škofu Pirihu

Koprski Škof Pirih je poleti sprejel dve skupini mladih Slovencev iz tujine, iz Mendoze v Argentini in potomcev Slovencev iz Clevelanda v ZDA. Oboji so škofa pozdravili, mu izročili spominska darila ter zapeli in zaplesali. Škof se jim je nato zahvalil za obisk. Spodbudil jih je k zvestobi krščanstvu in slovenstvu. Škof Metod Pirih, ki je v slovenski škofovski konferenci odgovoren za Slovence po svetu, je dejal, da mu je v posebno veselje, da je med mladimi veliko takih, ki jim je osebno podelil zakrament svete birme med obiski izseljencev.

Mladi so obiskali še uredništvo revije Ognjišče, si ogledali stari del Kopra, popoldne pa še Piran.

Pouk v Slovenskem tečaju za srednješolce v Mendozi traja dve leti. Poteka pa vsako soboto popoldne in je razdelejen na dve učni uri.

Slovenci v Mendozi so zelo dejavni. Zanimivo je, da so takoj po osamosvojitvi zgradili "Trg Republike Slovenije", ki Argentincem govori o novi državi Sloveniji.

UPOVEDOVANJE IN ZANIKANJE

1. NASLEDNJE POVEDI SPREMENI GLEDE NA ZAHTEVE V OKLEPAJU:

Zgled: Beri to knjigo. (zanikanje) - Ne beri te knjige.

Ciril je potrpežljiv. (zanikanje) - Irena ima tremo. (zanikanje) - Alenka poskuša torto. (velevanje) - Copate si dal v kovček. (vprašanje z "ali") - Pri drugi vaji narediš poskus. (možnost) - Sošolec pride na obisk. (hotenje) - Film je zanimiv. (negotovitost) - Mirko se veliko uči. (negotovitost in zanikanje) - Bral si knjigo o križarskih vojnah. (vprašanje z "ali") - Glava te boli. (vprašanje z "ali" in čustvena obarvanost) - Prepogosto telefoniraš svojemu prijatelju. (velevanje in zanikanje)

2. VSTAVI NAKLONKE GLAGOLE:

Zgled: Nisem ga dohitel. (moči) - Nisem ga mogel dohiteti.

Telefoniral sem očetu v službo. (hoteti) - Vsakdo bo pomagal po svojih močeh. (morati) - Mama leti z letalom. (ne hoteti) - Ob desetih pridem domov. (morati) - Nisem odgovoril na vprašanje. (moči) - Tega materi nisem zamolčala. (moči) - Knjiga se zavije. (morati) - Obljuba se drži. (morati) - Tu se ne kadi. (smeti) - Še en teden ostanem pri stricu. (nameravati) - Ali voziš avto? (znati)

3. STAVKE Z NAKLONSKIM GLAGOLOM "noče" ZAMENJAJ Z IZRAZOM "ni ga volja":

Marko se noče učiti. - Mojca noče iti k teti. - Lenka noče pospravljati svojih stvari. - Otroci niso hoteli iti spat. - Nočem oditi. - Vojaki niso hoteli streljati. - Mama noče kuhati kosila.

4. IZBERI USTREZNI GLAGOL:

Oprostite, nisem (moral - mogel) prej priti. - Ne (morem - moram) več

jesti. - Viktor (mora - more) skrbeti za psa. - Ptiček ni (moral - mogel) odleteti. - Kako (moraš - moreš) primerjati človeka s psom! - Klemen ni (mogel - moral) več hoditi. - Veronika je vse pojedla, popiti pa ni (morala - mogla). - Si to res (moral - mogel) storiti? - Politiki niso (mogli - morali) pozabiti starih zamer. - Naši košarkarji niso (morali - mogli) preboleti poraza na svetovnem prvenstvu.

5. IZPIŠI JEZIKOVNA SREDSTVA ZA IZRAŽANJE HOTENJA, NUJNOSTI, DOVOLJENOSTI ALI MOŽNOSTI:

Nisem se ti hotel maščevati. - Rad bi šel v kino. - To si moram zapisati, da ne pozabim. - Bil sem primoran znižati ceno. - Ti smem nekaj zaupati? - Zdaj lahko nehaš delati. - Nič mu nisem mogel očitati. - Treba bo domov. - Lahko mi verjamete, da mi je bilo nerodno. - To bo težko popraviti. - To je nemogoče povedati na kratko. - Tega ni mogoče povedati na kratko. - Hote dela vse narobe.

6. ZANIKAJ NASLEDNJE POVEDI:

Boris je takoj zaspal. - Oče je doma. - Danes je nebo sivo. - Šofer je znak videl. - Silvo si hoče kupiti motorno kolo. - Danica ima boljše kolo kot jaz. - Kompas sem posodil Marjanu. - V nedeljo sem se spomnil na dom. - Vprašal sem jo za pot. - Ali ti res vsakemu vse verjameš? - Saj to je vendar nevarno. - Take stvari se govorijo na glas. - Kosilo je že kuhano. - Zakaj bi ga oštel? - Do vrha smo hodili tri ure. - Nekaj mi je povedal. - Odpri okno.

7. ZANIKANJE ODPRVI Z NASPROTNIM ZAIMKOM ALI DRUGIM IZRAZOM:

Zgled: Ded nas nikoli ne obišče. - Ded nas zmeraj obišče. Ura še ni dvanajst. - Ura je že dvanajst.

Marjana zdajle z nikomer ne govori. - Nobeden ne manjka. - Oče mi o tem ni ničesar rekel. - Saj nihče tega ne ve. - Ura še ni sedem. - Niti ti ne padeš z nami. - Pavel sploh ni podoben očetu. - Med potjo nismo imeli nobenih težav. - Nikjer ni tako lepo. - Nikar ne delaj sam. - Nikoli nisi siten. - Ne morem mu verjeti. - Niti Milene nisem videl. - Ne morem priti. - Ali ni več tistega košatega hrasta pred šolo? - Ali nihče od vas še ni bil v Postojnski jami?

8. NAREDI POVEDI TRDILNE, TAKO DA UPORABIŠ DVE NIKALNICI:

Zgled: Bil sem zadovoljen. - Nisem bil nezadovoljen.

Trener je bil z neodločenim izidom tekme zadovoljen. - Ti si pameten. - Ta roman mi je znan. - Pogovor z Jano je bil prijeten. - Na prireditve so bili povabljeni domačini. - Kaj čofotaš po plitvi vodi, saj si vendar plavalec. - Na deževje smo bili pripravljeni. - Vloga švedskega diplomata pri pogajanjih je bila pomembna.

9. IZPIŠI ZANIKANE POVEDI IN JIH SPREMENI V TRDILNE:

Oče je že govoril z zdravnikom o svoji bolezni. - Oče še ni govoril z zdravnikom o svoji bolezni. - Janezek že zna brati. - Korale niso rastline. - Prepovedano je hoditi po travi. - Sestrčna ni marala pri nas delati nadleže. - Pri naših znancih smo dobili ne le večerjo, ampak tudi prenočišče. - Zdaj ni časa za take neumnosti. - Pokličimo mamico. - Ne kliči golobčkov. - Ne hodi po progi. - Ne posekajte tepke pred hišo.

REŠITVE

1. POVEDI GLEDE NA ZAHTEVE V

OKLEPAJU: Ciril ni potrpežljiv. - Irena nima treme. - Alenka, poskusi torto. - Ali si dal copate v kovček. - Pri drugi vaji lahko narediš poskus. - Sošolec hoče/želi priti na obisk. - Ne vem, ali je film zanimiv. - Zdi se mi, da se Mirko ne uči veliko. - Ali si bral knjigo o križarskih vojnah. - Ali te glava močno boli. - Ne telefoniraj svojemu prijatelju prepogosto.

2. NAKLONSKI GLAGOLI: Hotel sem telefonirati očetu v službo. - Vsakdo mora pomagati po svojih močeh. - Mamam noče leteti z letalom. - Ob desetih moraš priti domov. - Nisem mogel odgovoriti na vprašanje. - Tega meteri nisem mogla zamolčati. - Knjigo je treba zaviti. - Obljubo je treba držati. - Tu se ne sme kaditi. - Še en teden nameravam ostati pri stricu. - Ali znaš voziti avto?

3. GLAGOL "noče" NAMESTO "ni ga volja": Mirka ni volja učiti se. - Mojce ni volja iti k teti. - Lenke ni volja pospravljati svojih stvari. - Otrok ni bilo volja iti spat. - Ni me volja oditi. - Vojakov ni bilo volja streljati. - Mame ni bilo volja kuhati kosilo.

4. USTREZNI GLAGOL: Oprostite, nisem mogel prej priti. - Ne morem več jesti. - Viktor mora skrbeti za psa. - Ptiček ni mogel odleteti. - Kako moreš primerjati človeka s psom! - Klemen ni mogel več hoditi. - Veronika je vse pojedla, popiti pa ni mogla. - Si to res moral storiti? - Politiki niso mogli pozabiti starih zamer. - Naši košarkarji niso mogli preboleti poraza na svetovnem prvenstvu.

5. JEZIKOVNA SREDSTVA ZA IZRAŽANJE HOTENJA, NUJNOSTI, DOVOLJENOSTI ALI MOŽNOSTI: hotel maščevati - bi šel - moram zapisati - primoran znižati - smem zauhati - lahko nehaš delati - mogel oči-

tati. - Treba bo - Lahko - težko popraviti - nemogoče povedati - ni mogoče povedati - Hote.

6. ZANIKANE POVEDI: Boris ni takoj zaspal. - Očeta ni doma. - Danes ni nebo sivo. - Šofer ni znaka videl. - Silvo si noče kupiti motornega kolesa. - Danica nima boljšega kolesa kot jaz. - Kompas nisem posodil Marjanu. - V nedeljo se nisem spomnil na dom. - Nisem je vprašal za pot. - Ali ti res nobenemu ničesar ne verjameš? - Saj to vendar ni nevarno. - Takih stvari se ne govori na glas. - Kosilo še ni kuhano. - Zakaj ga ne bi oštel? - Do vrha nismo hodili tri ure. - Ničesar mi ni povedal. - Ne odpiraj okna.

7. ODPRAVLJENO ZANIKANJE Z NASPROTNIM ZAIMKOM ALI DRUGIM IZRAZOM: Marjana zdajle z nekom govori. - Vsi so navzoči. - Oče mi je o tem nekaj rekel. - Vsaj kdo to ve. - Ura je že sedem. - Tudi ti pojdeš z nami. - Pavel je zelo podoben očetu. - Med potjo smo imeli nekaj težav. - Povsod je tako lepo. - Kar sam delaj. - Vedno si siten. - Lahko mu verjamem. - Tudi Mileno sem videl. - Lahko pridem. - Ali je še tisti košati hrast pred šolo? - Ali je kdo od vas že bil v Postojnski jami?

8. TRDILNE POVEDI Z DVEMA NIKALNICAMA: Trener ni bil z neodločenim izidom tekme nezadovoljen. - Ti nisi nespameten. - Ta roman mi ni neznan. - Pogovor z Jano ni bil neprijeten. - Na prireditve niso bili povabljeni nedomačini. - Kaj čofotaš po plitvi vodi, saj vendar nisi neplavalec. - Na deževje nismo bili nepripravljeni. - Vloga švedskega diplomata pri pogajanjih ni bila nepomembna.

9. ZANIKANE POVEDI SPREMNJENE V TRDILNE: Oče je že govoril z zdravnikom o svoji bolezni./Oče še ni govoril z zdravnikom o svoji

bolezni. - Korale niso rastline./Korale so rastline. - Sestrična ni marala pri nas delati nadlege./Sestrična je rada pri nas delala nadlego. - Pri naših znancih smo dobili ne le večerjo, ampak tudi prenočišče./Pri naših znancih smo dobili večerjo in prenočišče. - Zdaj ni časa za take neumnosti./Zdaj je čas za take neumnosti. - Ne kliči golobčkov./Pokliči golobčke. - Ne hodi po progi./Hodi po progi. - Ne posekajte tepke pred hišo./Posekaj tepko pred hišo.

IZRAŽAJMO SE LEPO

IZVEN - Iz hrvaščine prevzet izraz, ki je marsikje spodrinil naš domači ZUNAJ. V resnici nepotreben in največkrat neustrezen. ZUNAJ - Ta beseda je lahko krajevni prislov ali pa predlog z roditeljem:

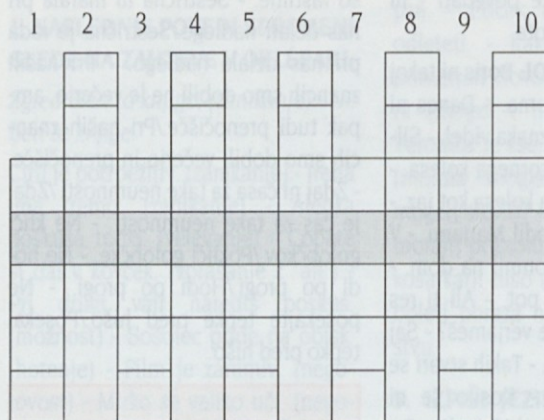
1. Že nekaj časa nisem bil zunaj. Na zunaj je kar čeden. Zunaj je mraz. Ta smrad prihaja od zunaj.
2. Zunaj hiše se ne boste igrali. To je že zunaj mesta. Takšne reči so zunaj našega dosega.

Današnja publicistična raba zunaj velikokrat zamenjuje z "izven". Zakaj naj bi pisali "služiti izven ZDA", "izven meja svoje dežele", ko nam "zunaj" daje stvarnejšo predstavo: zunaj ZDA, zunaj meja svoje dežele.

Težave nastajajo pri zloženkah: ali naj namesto "izvengospodarski" rečemo "zunajgospodarski"? Okorno je tako eno kakor drugo, pa saj lahko rečemo "negospodarske dejavnosti (zelo se je tudi uveljavil samostalni "negospodarstvo"), namesto "izvenšolska dejavnost" pa recimo "dejavnost zunaj šole ali nešolska dejavnost".

Nagradna križanka NL 8/97

1. ribiško orodje, 2. zgornji del zaprtega prostora, 3. ozek pas morja med kopnim, 4. kraj na Dolenjskem, 5. kraj na Notranjskem, 6. obdelan kos zemlje, 7. trpko zelišče, 8. žensko ime (Mira), 9. pripadnik velikega evropskega naroda, 10. najbolj gorata evropska država

Besede vpišite navpično v stolpec z isto številko. Pravilna rešitev vam da v srednji vodoravni vrsti nagradno besedilo. Napišite ga na razgledico in pošljite na uredništvo. Žreb bo izbral nagajenca.

Vinogradnikov ponos

- Moj oče se lahko brije, čeprav ima pipo v ustih!
- Moj si pa lahko reže nohte na nogi, čeprav ne sezuje nogavic!

- Pes je res človekov najboljši prijatelj.
- Seveda, ampak kaj, ko z njim ne moreš iti na kozarček!

Poslušajte, natak, v tem golažu pa nekaj manjka!
- To ne bo držalo, v golažu je prav vse, kar se je sploh še dalo po kuhinji postrgati.

- Pes, ki ste mi ga včeraj prodali, ni za nobeno rabo!
- Kako da ne!
- Ponoči je tako glasno lajal, da sploh nismo slišali viomilca, ki nam je spraznil blagajno.

Družina je šla na izlet in oče je ves navdušen:
- Ah, pogled na te vrhove me kar omamlja!
Sin pa:
- Nič čudnega, saj so vinske gorice!

Spet sta se prepirala. Končno je žena vsa izčrpana sedla na stol in z zadnjimi močmi izdavila:
- Ko bi se le nikoli ne poročila s teboj!
- No, zdaj vidiš, kakšne ste ženske. Šele zdaj, ko je že vse prepozno, sem se ti zasmilil!

- Si bral, da so v tujini kavo pocenili, pri nas jo pa stalno dražijo!
- Nič čudnega, v tujini pijejo kavo po delu, pri nas pa med delom. To pa seveda kavo podraži.

Franci: "Kaj misliš, lure, koliko je ljudi na tem kongresu?"
Lure: "760!"

Franci: "Kako si to tako hitro izračunal?"
Lure: "Zelo preprosto. Seštel sem najprej vse roke, potem pa še noge, pa sem vsoto delil s 4!"

- Tu pa turisti večkrat zgrmijo v prepad, kajne vodnik?
- Niti ne, ponavadi jim je enkrat dovolj.

Ribič sedi ob vodi in lovi ribe. Pride mimo možakar in reče:
- V tej vodi sploh ni rib.
Ribič jezno vrže palico v vodo:
- To ste nesramni! Pokvarili ste mi vse veselje z ribolovom!

- Priča, vi ste bili večkrat prisotni pri prepirih teh dveh zakoncev. Ali imate kaj pripomniti?
- Da, pripominjam, da sem zelo hvaležen, da se nisem nikoli oženil.

- Že spet se prepirata! Ali ne bi mogla biti vsaj enkrat istega mnenja?
- Saj sva, ata. Oba hočeva večji kos čokolade.

Žena se je obrnila na zaupno posvetovalnico:
"Na mozevi srajci sem opazila rdečilo. Mož na vse kriplice zatrjuje, da je to od paradižnikove omake, vendar mu jaz ne verjamem. Kaj naj storim?"
Kmalu je prišel odgovor:
- Če hočete problem razčistiti, morate predvsem ugotoviti ime paradižnika.

- Ali veš, kako testirajo most, da vidijo, ali je dovolj trden?
- Ne vem.
- Na vsak kvadratni meter dajo po štiri pijance, in če zdrži, potem je dober.
- In če ne zdrži?
- Potem je še boljši.

- In kaj je bilo s tvojim humorističnim romanom?
- Založba ga je skrajšala.
- Pa?
- Včeraj je izšel v Pavlihi kot šala.

Oglas sme obsegati največ 50 besed. Cena oglasa je 35 DEM. Trikratna objava oglasa stane 90 DEM, celoletna 250 DEM. Oglase sprejemamo do 5. v mesecu. Oglas lahko plačate pri vašem duhovniku ali pa na uradništvu.

• **Dragi rojaki!** Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. – Obrnite se na naslov: Gebr. HORZEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-40721 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). – Informacije dobite pisno ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

• Za vaše zdravje! Električni masažer z grelnim elementom, magneti, akupresura in akupunktura.

Elektromagnetni valovi povzročajo v telesnem tkivu vibracije, s tem aktivirajo celice ter omogočajo pravilen krvni obtok. Aparat segreva mišice, pripomore k njihovi elastičnosti, bolečine se ublažijo ali prenehajo. Pomaga pri vseh revmatičnih boleznih, neuralgiji, artritisu, migreni, visokem krvnem pritisku, hladnih nogah in rokah, športnih poškodbah, teniškem poklopku, masaži lic itd.

CENA: 152 DM s poštnino. Zahtevajte naš prospekt. JODE, Schwanthalerstr. 1, D-8000 München 2, Tel. 089/55 50 34.

• Hotel Emona, II. kat., v zgodovinskem središču Rima. Vse sobe imajo lastno kopalnico, RTV sprejemnik, telefon, mini bar, air condition. Osebe je govori slovensko in bo poskrbelo za vaše ugodno počutje. Poleg hotela je lasten avtopark. Pokličite nas po telefonu 0039-6-7027911 ali 7027827 ali po faksu 7027878. Naš naslov: Hotel Emona, Via Statilia, 23 - 00185 Roma. Slovenski gostje imate poseben popust!

• **PREVODI** – Sodno zaprišeženi prevajalec za nemščino mag. Slavko Kessler vam uradno prevede vse vrste listin in strokovnih besedil. Telefon 80538 München, Liebigstr. 10, tel.: 089 / 22 19 41

• **Palace hotel** je v samem središču Gorice, 1 km od državne meje. Znan je po odlični restavraciji, dnevnim barom, ima veliko konferenčno dvorano za 100 oseb in malo za 40 oseb. Je moderno opremljen hotel s 75 sobami (150 ležišč). V sobah je kopalnica, sušilec za lase, mini bar, telefon, radio in TV. Parkirni prostor je zavarovan. **Palace hotel**, Corso Italia, 63, 34170 Gorizia, tel. 0039-481-82166, faks 0039-481-31658. Slovenski gostje imate poseben popust!

• **V TOPOLŠČICI PRI VELENJU BLIZU ZDRAVILIŠČA PRODRAM HIŠO** - 330 m² uporabne površine v peti gradbeni fazi. Sončna lega, možnost obrti, mestni toplovod, telefon in asfaltirani dostop ter 1300 m² veliko zemljišče. Cena 160.000 DM. Telefon: 063 852-902 po 21. uri.

• **Prisrčno vabimo vse rojake**, ki se odpravljajo na Dunaj, da prenočijo v slovenskih hotelih KOROTAN ali KOPER. Dobrodošli posamezniki, družine in skupine. Tečajnikom nemškega jezika ponujamo v poletnih mesecih posebne pogoje. Rezervacije za oba domova na tel. 0043-1-403-41-93 ali faks 0043-1-403-41-93-99.

• **V središču Ljutomer** prodam stanovanjsko, takoj vseljivo hišo. Hiša je od temeljev do strehe obnovljena. Ima tudi CK na olje. Asfalt do hiše. Uporabna površina 3,18 ar. V najem je tudi sadovnjak.

Informacije v Sloveniji: 0038669/81543 (Ferš) ali v Nemčiji: 0761/472778 dopoldan ali zvečer!

• **Podamo hišo**, v kateri se nahaja gostinski lokal velikosti 230 m², stanovanje v velikosti 120 m² in dve garaži v izmeri 54 m². Hiša stoji v neposredni bližini mesta Velenje. Informacije v Sloveniji tel. 063 851 295

• **Prodajam enostanovanjsko hišo** 130 m², obokana klet, centralna na olje, 450 m² zemljišča, ograjeno, sončna lega, blizu glavne ceste, asfalt do hiše. Cena 185.000 mark.

Vrbo 4, Šentjur pri Celju. Informacije v Sloveniji: 063-816318; v Nemčiji: 08121-71597

• **Podam visokoprtilično hišo**, 170 m² s kmečko sobo in krušno pečjo. Centralna na trdo gorivo in olje, garaža in manjše gospodarsko poslopje; zemljišče 920 m², asfalt do hiše, sončna lega. Cena 156.000 mark. Informacije v Sloveniji 063-816318 ali v Nemčiji 08121-71597

• Na "Vinski cesti" Ormož-Jeruzalem-Ljutomer prodam takoj vseljivo enodružinsko hišo z 900 m² zemlje, 3000 vinskih trt, sadovnjak in park. Z

malo dograditvijo primerno tudi za bife. Informacije: Ana Kosi, Ormož, tel: 062 702 595. Kličite po 20. uri.

• **V bližini Velenja (Vinska Gora)** prodam novejšo stanovanjsko hišo z 800 m² zemlje. Hiša je na ravni, šola, trgovine vse v neposredni bližini. Cena po dogovoru. Informacije v Sloveniji 063 771 340, v Nemčiji 089 3 512 230.

• **Hišo, večnamensko, trgovino ali gostilno, proizvodno-skladišni objekt** z večjo parcelo ob robu središča Maribora zelo ugodno prodam. Ponujam tudi dobro upeljano obrt za zahodni trg. Informacije: Ivan Klaneček, Pri Habakuku 28, 2311 Hoče, tel. 062 104 644 ali v Nemčiji 089 6 911 559 zvečer.

• **Na Ptuj** na čudoviti lokaciji prodam gostinski lokal skupaj z atrijsko hišo, ki je v sklopu gostinskega lokala z lastnimi parkirnimi prostori, vseljivo takoj. Franc Šabeder, Slovenskogoriška 9 b, 2250 Ptuj tel 062 771 994.

• **Slovenski družini** ponujam eksistenco v gostinstvu. V najem dajem gostinski obrat s stanovanjem v mestu Zirndorf pri Nurenbergu s 1. oktobrom 1997. Ostalo po telefonu (*49) 0911 601169

• **ŠENTJUR - GROBELNO** na lepi sončni legi blizu avtobusne in železniške postaje ugodno prodam večjo hišo na parceli 950 m². Primerna za vsako mirno obrt in je v zaključni gradbeni fazi. Anton Garbajs, SI 3231 Grobelno, tel., 063 794 265

• **Prodajam kompletno opremljeno hišo** z vinogradom in vrtom, 15 km iz Ptuja. Cena 135.000 DEM. Tel.: (GSM) 041 667 235

• **V IABLANICI NAD BOŠTAJNOM** prodam dokončano hišo s centralno kurjavo na mehka goriva. Hiša (11 x 10 m²) s 600 m² zemlje je na zelo lepem in sončnem kraju in je primerna za vikend ali razne dejavnosti. Tel: 0608 82 850.

• **Na Dolenjskem** v predmestju Novega mesta na dobri poziciji ob glavni cesti Ljubljana-Novo mesto prodajamo ali damo v najem, možno pa je tudi sopartnerstvo.

Prodajamo stanovanjsko-poslovno zgradbo s tremi stanovanji v izmeri 300 m² in klet s kurilnico, ter poslovni objekt z utečeno trgovino, tehnične, gradbene in kmetijske branže. Prodajno-poslovnih prostorov je velik 230 m², ima tudi pripadajoče parkirne prostore. Pokritih skladiščnih prostorov je za 120 m², nepokritih pa za 1700 m².

V najem damo vse prodajno-poslovne prostore.

Omogočimo tudi sopartnerstvo že utečene trgovine po dogovoru o sodelovanju. Vse informacije dobite na telefonu 00386 068 21442 ali 00386 068 321442.

• **Na lepem kraju** prodajmo parcelo s staro hišo, primerno za nadomestno gradnjo, (17,60 arov) in njivo I. razreda (34,12 arov) v Mostju - blizu zdravilišča Terme pri Lendavi. Cena 30.000 DEM. Informacije: 069/79-258 ali v Nemčiji: 0711/34-30-352.

• **Med Ormožem in Ljutomerom** prodam manjše posestvo: hišo z gospodarskim poslopjem in 3 ha zemlje. Cena po dogovoru. Tel. (0049)0 711/54 42 46.

• **Na Štajerskem** prodajmo lepo novo poslovno stavbo 550 m², z velikim asfaltiranim parkiriščem, v najem pa oddam luksuzno stanovanjsko hišo 250 m² s poslovnimi prostori in lepim velikim vrtom. Oba objekta sta kvalitetno grajena in priključena na vse javne naprave. Prodajam skupaj ali deljeno. Cena DEM 2.000.-/m², možnost kreditiranja. Telefon 00386 609 626 586

• **Maribor in Slovenj Gradec**, izvrstna lega v obeh mestnih središčih: **PRODAMO ALI DAMO V NAJEM** hišo oziroma stanovanje, primerno tudi za urad, trgovino ali obrt, takoj vseljivo. Podrobnosti in cena po dogovoru. (Iščemo trgovske potnike za Slovenijo. Prosim za izčrpe ponudbe - diskretnost zajamčena!) Pišite na V.I.V., PF. 2236, D - 63412 Hanau.

ZVEZA SLOVENSKEGA IZSELJENSKA DUHOVNIŠTVA, DIAKONOV IN PASTORALNIH SODELAVCEV V EVROPI

ANGLIJA

Stanislav Cikanek

62, Offley Road,
LONDON SW9 OLS, GB
tel. in faks (*44) 0171 - 735 6655

AVSTRIJA

Anton Štekl

Einsiedlergasse 9-11,
A-1050 WIEN,
tel. (*43) 1-544 2575

p. mag. Janez Žnidar

Mariahilferplatz 3,
A-8020 GRAZ,
tel. (*43) 0316 - 91 31 69 37

mag. Ludvik Počivavšek

Kirchenstraße 1,
A-4053 HAID b. Ansfelden,
tel. (*43) 07229 - 88 3 56 3
(ob petkih popoldne in ob sobotah)

Janez Žagar

Herrengasse 6,
A-6800 FELDKIRCH / Vorarlberg,
tel. (*43) 05522 - 73100 in 34850

SPITTAL:

A-9800 SPITTAL / Drau,
Fridtjof-Nansen-Str. 3

BELGIJA - NIZOZEMSKA

Kazimir Gaberc

10, rue de la Revolution,
B-6200 CHÂTELINEAU,
tel. (*32) 071 - 39 73 11

Alojzij Rajk

Guill. Lambert laan 36,
B-3630 EISDEN,
tel./faks. (*32) 089 - 76 22 01

BOSNA IN HERCEGOVINA

p. dr. Marijan Šef

Safeta Hadžića 5
71000 Sarajevo
tel. (*387) 71 650 795
faks (*387) 71 650 024

FRANCIJA

Silvo Česnik, župnik, delegat

tel. 06 07 13-83-81,

David Taljat, kaplan

tel. 06 07 13-83-69,

prelat Ignacij Čretnik

3, Impasse Hoche,
F-92320 CHATILLON,
tel. (*33) 1-42 53 64 43,
faks (*33) 1-42 53 56 70,

Anton Dejak

9, rue Saint Gorgon,
F-57710 AUMETZ,
tel. (*33) 82 91 85 06

Jože Kamin

14, rue du 5 Decembre,
F-57800 MERLEBACH,
tel. (*33) 87 81 47 82

Franjo Pavalec

F-06300 NICE, 1

HRVAŠKA

HR – 10000 Zagreb. Slovenska skupnost je
oskrbovana iz Slovenije.

ITALIJA

SLOVENIK:

msgr. dr. Maksimilijan Jezernik

Via Appia Nuova 884,
I-00178 ROMA,
tel. (*39) 06 - 718 47 44
faks (*39) 06 - 718 72 82

MILANO:

msgr. dr. Oskar Simčič

Corte S. Ilario 7,
I-34100 Gorizia,
tel. (*39) 0 418 - 32 123

JUGOSLAVIJA

Jože Hauptman

Hadži Milentija 75
ZR JU – 11000 Beograd,

NEMCIJA

Izidor Pečovnik

Kolonnenstr. 38,
D-10829 BERLIN,
tel. (*49) 030 - 784 50 66,
faks (*49) 030 - 788 33 39,
tel. (*49) 030 - 788 19 24

Alojzij Zaplotnik,

Stanislav Čeplak, diakon

Oskarstr. 29,
D-46149 OBERHAUSEN,
tel. (*49) 0208 - 64 09 76,
tel. in faks (*49) 0208 - 644 277

Martin Mlakar

Moltkestr. 119 - 121,
D-50674 KÖLN,
tel. in faks (*49) 02 21 - 52 37 77

Martin Retelj

Holbeinstr. 70,
D-60596 FRANKFURT,
tel. in faks (*49) 069 - 63 65 48

Janez Modic

A 4, 2,
D-68159 MANNHEIM,
tel. (*49) 06 21 - 28 5 00

Stanislav Gajšek

Bogdan Pavalec, past. sodelavec

Feldkirchner Str. 81,
D-85055 INGOLSTADT,
tel. (*49) 0841 - 59 0 76,
tel. in faks (*49) 0841 - 92 06 95

Janez Šket

Stafflenbergstr. 64,
D-70184 STUTTGART,
tel. (*49) 07 11 - 23 28 91
faks, (*49) 07 11 - 236 13 31
tel. (*49) 01 71 - 34 776 35

Janez Demšar

Krämerstr. 17,
D-72764 REUTLINGEN,
tel. (*49) 07 121 - 45 2 58,
faks (*49) 07 121 - 47 2 27
Urbanstraße 21, D-72764 Reutlingen,
tel. (*49) 0171-4607052

Joško Bucik

Klausenberg 7c,
D-86199 AUGSBURG,
tel. (*49) 08 21 - 97 9 13

dr. Marko Dvořák,

voditelj župnijske pisarne
Olgastraße 137,
D-89073 ULM,
tel. (*49) 07 31 - 27 2 76

Marjan Bečan

Slavko Kessler, past. sodelavec

Liebigstr. 10,
D-80538 MÜNCHEN,
tel. (*49) 089 - 22 19 41

Janez Pucelj, delegat

tel. (*49) 0172 - 97 96 738

ŠVEDSKA

Zvone Podvinski

Parkgatan 14,
S-411 38 GÖTEBORG,
tel. in faks (*46) 031 711 54 21

ŠVICA

p. Robert Podgoršek

Schaffhauser Str. 466, Postfach 771,
CH-8052 ZÜRICH,
tel. (*41) 01 - 301 31 32
faks (*41) 01 - 303 07 88
Seebacherstr. 15, Postfach 521,
CH-8052 Zürich,
tel. (*41) 01 - 301 44 15

